

Förstudie Filmfond Dalarna

*Förstudie Filmfond Dalarna har som syfte att
utifrån perspektiven organisation, juridik samt bransch
undersöka förutsättningarna för en framtida regional filmfond i Dalarna
och därmed sammanställa ett detaljerat beslutsunderlag.*

Diarienummer: RD20/01677. (v1.3 2021-04-13)

Version 1.4 (20210512). *Denna versions saknar kapitel 7. Bilagor som ska uppdateras.*

Förstudien är skriven
Mattias Ehrenberg, filmkonsulent Film i Dalarna
072-142 61 58
mattias.ehrenberg@filmidalarna.se

Förstudie Filmfond Dalarna är finansierad av Regional utveckling samt Film i Dalarna/Kultur och bildning, Region Dalarna.

1	Förstudie Filmfond Dalarna	4
1.1	<i>Sammanfattning</i>	4
1.2	<i>Syfte.....</i>	5
1.3	<i>Definitioner.....</i>	5
2	Bakgrund.....	6
2.1	<i>Filmproduktion – en översikt.....</i>	6
2.2	<i>Vad är en regional filmfond?.....</i>	8
2.3	<i>Vilka värden genereras av en filminspelning.....</i>	10
2.4	<i>Nationella produktionsrabatten.....</i>	14
2.4.1	<i>Regionala produktionsrabatten i Västra Götaland (VGPR).....</i>	14
2.5	<i>Film i Dalarna</i>	15
3	Juridiska förutsättningar för en filmfond	17
3.1	<i>Lagstiftning</i>	17
3.2	<i>Armlängds avstånd.....</i>	17
3.3	<i>Att samproducera med Sveriges Television AB</i>	17
3.4	<i>Fondens åtgärder för att följa regelverk och lagstiftning</i>	20
4	Styrning av bolaget.....	22
4.1	<i>Fondens styrelse</i>	22
4.2	<i>Angående aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning (svb).....</i>	23
5	Förslag till filmfondens utformning.....	24
5.1	<i>Fondens profil.....</i>	24
5.1.1	<i>Kravet på produktionerna</i>	24
5.1.2	<i>Kompetensutveckling för regionala filmbransch.....</i>	25
5.2	<i>Samverkansmöjligheter.....</i>	25
5.2.1	<i>Samverkan – Dalarnas kommuner.....</i>	25
5.2.2	<i>Samverkan – mellansvensk regional samverkan</i>	26
5.2.3	<i>Samverkan – Film i Dalarna</i>	26
5.3	<i>Fondens storlek och finansiering</i>	28
5.3.1	<i>Sveriges regionala fonder</i>	28
5.3.2	<i>Fondens storlek avgör avkastningens storlek.....</i>	29
5.4	<i>Netflix och strömningstjänsterna</i>	30
5.5	<i>Cine-Regio-medlemskap.....</i>	31
6	Förstudien föreslår följande.....	32
7	Bilagor – förslag (bilagor under uppdatering).....	33
7.1	<i>Bilaga 1 – förslag till bolagsordning.....</i>	33
7.2	<i>Bilaga 2 – förslag till ägardirektiv</i>	33
7.3	<i>Bilaga 3 – förslag till regelverk Filmfond Dalarna</i>	33

7.4	Bilaga 4 – förslag till styrelsens sammansättning	33
7.5	Bilaga 5 – rekommenderad kompetensprofil	33
8	Bilagor – EU-rätt	34
8.1	Bilaga 6 – EU-rätt GBER Artikel 54 (651/2014)	34
8.2	Bilaga 7 – redovisning av stöd – GBER	36
8.3	Bilaga 8 – EU-rätt, bedömning av stödets förenlighet (2013/C332)	39

“The production will employ 900 people and inject some US \$75 million (A\$105 million) into the local economy.”

Lokala myndigheter i Queensland, Australien uttalar sig om regissören Baz Luhrmanns kommande storfilm om Elvis Presley med Tom Hanks i en av rollerna och de värden en produktion genererar till en region (Variety 9 september 2020¹)

¹ <https://variety.com/2020/film/asia/baz-luhrmann-elvis-to-restart-tom-hanks-in-australia-1234764883/> (hämtad 2021-03-24)

1 Förstudie Filmfond Dalarna

Förstudie Filmfond Dalarna är finansierad av den regionala utvecklingsnämnden samt Film i Dalarna/kultur- och bildningsnämnden, Region Dalarna.

1.1 Sammanfattning

Sverige har i dagsläget fem regionala filmfonder som investerar i långfilms- och teveserieproduktioner. Många produktioner kontaktar Film i Dalarna och vill spela in i länet, men avsaknaden av en fond för långfilm och teveserier i Dalarna gör att produktionsbolagen, i princip alltid, väljer att förlägga sina inspelningar i någon av de regioner som har en filmfond.

Det finns flera svenska och utländska rapporter som visar på de värden som en regional filmfond genererar till den region och kommun där inspelning sker. De värden som rapporterna främst pekar ut är: **ökad attraktionskraft, tillväxt, kulturella mervärden, intäkter till lokala besöksnäringar, ökad turism, intäkter till lokala näringar som till exempel hantverkare, filmarbetare samt kulturella och kreativa näringar.** Ett av motkraven från fonderna vid en investering är att produktionen spenderar minst 1,6 gånger investeringen till lokala näringar i regionen. Resultatet blir oftast att man spenderar betydligt mer. Det europeiska genomsnittet ligger på tre gånger investeringen.

Förstudien har som syfte att utifrån perspektiven organisation, juridik och bransch undersöka förutsättningarna för en framtida regional filmfond i Dalarna och därmed sammanställa ett detaljerat beslutsunderlag.

En regional fond finansierad med offentliga medel måste förhålla sig till EU-rätten och kommunallagen. För kunna bedriva verksamheten inom fonden måste fonden även förhålla sig till filmbranschens kollektivavtal, sändningstillstånd och inspelningsavtal samt radio- och tv-lagen. För att tillgodose dessa behöver fonden drivas i aktiebolagsform, och därmed måste man även förhålla sig till aktiebolagslagen.

Förstudien har utifrån gällande lagstiftning och regelverk skapat en åtgärdslista för fondens utformning och verksamhet. Huvudpunkterna i åtgärdslistan är att:

- Fondens verksamhet ska ha syftet att investera i audiovisuell verksamhet.
- Verksamheten ska inte vara tillfällig.
- Fonden har ett offentligt fastställt regelverk för sökande bolag.
- Investeringsbesluten ska ske av kvalificerad tjänsteman anställd i fonden.
- Fonden ska ha en substantiell finansiering
- Fonden ska ha tydliga rutiner för att genomföra rapportering.

Förstudien har tagit fram ett förslag till regelverk för sökande bolag, vilket krävs av EU-rätten. Förslag till bolagets styrdokument: bolagsordning och ägardirektiv har också tagits fram.

Förstudien rekommenderar Region Dalarna att initiera och finansiera en regional filmfond. Förstudien rekommenderar att en fond i Dalarna startas i organisationsformen aktiebolag med Region Dalarna som huvudägare och länets kommuner som delägare, alternativt samverkanspartner och medfinansierare. Storleken på finansieringen föreslås att på sikt täcka investeringar i minst två

normala långfilmsproduktioner per år. Fonden föreslås ha en tydlig samverkan med Film i Dalarnas befintliga organisation för att nå samverkans effekter och minska administrativa kostnader.

Fonden föreslås ha ett fokus på produktioner med publik potential och med lång inspelning i regionen. Fonden ska arbeta för hållbarhet och tillväxt.

En regional filmfond kommer på sikt att gynna Dalarnas invånare, filmarbetare i länet, kulturella och kreativa näringar genom ökad attraktivitet och tillväxt, samt, på ett mer direkt och enklare mätbart sätt, besöksnäringen i länet.

1.2 Syfte

Förstudien ska undersöka förutsättningarna och utgöra ett detaljerat beslutsunderlag för en framtida filmfond utifrån perspektiven organisation, juridik och bransch.

Förstudien ligger i linje med Dalastrategin – Dalarna 2020:s vägval ”Innovativa miljöer och entreprenörskap” då förstudien ska ta fram underlag för en framtida filmfond som på sikt gynnar Dalarnas attraktivitet och tillväxt. I Region Dalarnas kultur- och bildningsplan under rubriken Kulturella och kreativa näringar beskrivs att regionen vill ”ta fram en regional strategi, omfattande såväl branschen som offentliga aktörer, för hur Dalarna ska utvecklas till en så attraktiv inspelnings- och postproduktionsplats som möjligt”. Regionplanen 2021–2023 fastslår under Kultur och bildning att ”en filmfond ska upprättas för att uppmuntra till filmskapande i Dalarna”. Förstudien är en del i detta arbete.

1.3 Definitioner

Film och teveserier. När denna förstudie nämner *film*, *spelfilm*, *tv* och/eller *teveserier* så menas – om inget annat uttalas – underhållningsdrama, det vill säga inspelad fiktion med skådespelare och dekor, ämnat för biograf, tevekanaler och/eller streamingtjänster. Förstudiens fokus är inte dokumentärfilm, kortfilm, animerad film eller hybrider.

Fond. Med ordet *fond* menas i denna förstudie generellt en regional filmfond finansierad med offentliga medel.

Produktionsbolag. Med *produktionsbolag* menas bolag som tar fram produkten, det vill säga en film eller teveserie i denna studies fall. En producent anställd i bolaget representerar bolaget och driver produktionen.

Produktionscentrum. *Produktionscentrum* är ett begrepp inom svensk filmindustri som syftar på fonderna Film i Väst AB, Film i Skåne AB, Filmpool Nord AB och i viss mån även Film Stockholm AB. Dessa har en väl uppbyggd infrastruktur för filmproduktion med filmarbetare och studio i regionen.

Resurscentrum. *Resurscentrum* är de organisationer, som till exempel Film i Dalarna, som arbetar med regional filmkulturell verksamhet, oftast fördelade inom verksamhetsområdena barn och unga, visning/spridning samt produktion och talang. Det finns nitton regionala resurscentrum för film som tillsammans täcker alla Sveriges län. De flesta startades upp mellan mitten och slutet av 90-talet.

2 Bakgrund

Detta kapitel ger en övergripande bakgrundsinformation kring svensk filmproduktion, vad en regional filmfond är, vilka värden som genereras till en region vid inspelning, den eventuellt kommande nationella produktionsrabatten samt Film i Dalarnas verksamhet.

2.1 Filmproduktion – en översikt

Detta avsnitt ger en inblick i svensk filmproduktion.

Snabbfakta filmproduktion

- En genomsnittlig svensk långfilm har en budget på 30 MSEK.
- En film har många finansiärer (så kallade *samproducenter*) som alla är delägare i filmen och kan ställa krav på produktionen.
- Långfilm och teveserier produceras på samma sätt och av samma bolag, så kallade *produktionsbolag*.
- I Sverige investeras årligen cirka 500–600 MSEK i långfilm. Till denna siffra tillkommer produktionen av teveserier.
- Efterfrågan och produktionen av teveserier ökar starkt just nu.
- Ett filmteam består av omkring 40 personer och inspelningsfasen för en långfilm är 8–14 veckor, teveserier oftast längre. Denna fas är mycket kostnadsintensiv.

Svensk film- och teveproduktion, alltifrån breda underhållningsprogram för teve, nyheter och sport, till långfilm, dramaserier, faktaprogram, dokumentärer och reklamfilm, omsätter årligen omkring 36 miljarder. Sverige har en statlig filmpolitik där Svenska Filminstitutet (SFI) är den verkställande organisationen². För svensk långfilm (fiktion) görs produktionsinvesteringar på 500–600 MSEK per år. Produktionsinvesteringar för teveserier (fiktion) tillkommer till denna summa. Tyvärr saknas det idag nationell statistik för teveserier, men budgetarna sträcker sig från 6 MSEK för enkla webbteveserier till över 150 MSEK för stora produktioner. Produktionen av teveserier växer kraftigt på grund av en ökad efterfrågan från tevekanaler och streamingtjänster och vi har just nu en produktionsboom i Sverige. Långa spelfilmer och teveserier produceras på samma sätt och av samma bolag. Dessa bolag nämns i förstudien som *produktionsbolag*.

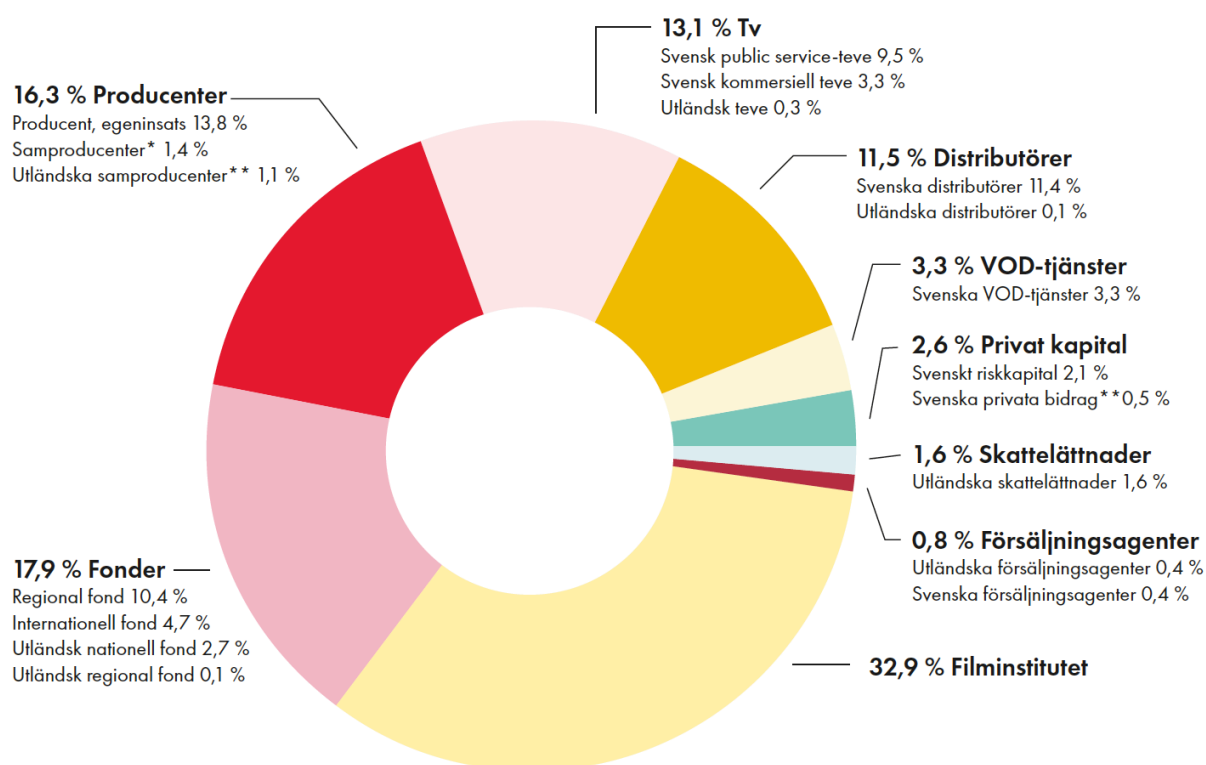
Medelbudgeten för en svensk långfilm är kring 30 MSEK. Budgetar på 25–100 MSEK räknas som normal budget medan budgetar under 20 MSEK räknas som lågbudgetfilm. Detta dokument handlar framför allt om svensk fiktionslångfilm och fiktionsteveserier med normal budget. För kännedom kan

² Läs mer: <https://www.regeringen.se/artiklar/2016/10/en-ny-filmpolitik/>

det nämnas att de långa dokumentärfilmer som Svenska Filminstitutet (SFI) stöttar, har en medelbudget på 4,5 MSEK och de amerikanska storfilmer som spelas in utanför USA brukar ha budgetar på 600–1 500 MSEK och team på 150–300 personer.

Från ax till limpa tar en långfilm ofta många år att producera. Manusutveckling och finansiering är de längsta faserna. Filminspelningsfasen för en långfilm är normalt kring 8–14 veckor och är en kostnadsintensiv fas, medan teveserier oftast har längre inspelning. Ett genomsnittligt svenskt filmteam består av cirka 40 personer.

En film eller teveserie finansieras av flera olika finansiärer, vilka i filmsammanhang kallas samproducenter. Denna finansieringsmodell ser i princip likadan ut i hela Europa.

Figur 1. Genomsnittlig finansiering för svensk långfilm med stöd från SFI 2018. Källa och grafik: SFI³

Samproducenten är delägare av produkten, det vill säga filmen. Villkoren för delägandet kontrolleras genom ett samproduktionsavtal mellan alla parter. Samordnande part är producenten, vilken representerar produktionsbolaget som genomför filmen. Det finns försäkringar som finansiärerna kan kräva att producenten tecknar för att säkerställa att filmen blir genomförd och att man därmed får en färdig produkt. Samproducenterna kan vid behov även kräva att redovisning och fördelning av vinster sker av fristående agenter.

³ SFI: Filmåret i siffror <https://www.filminstitutet.se/sv/fa-kunskap-om-film/analys-och-statistik/filmaret-i-siffror/filmaret-i-siffror-2018/>

2.2 Vad är en regional filmfond?

Detta kapitel ger en inblick i hur de regionala filmfonderna fungerar.

Snabbfakta regionala fonder

- En filmfond investerar i en film eller teveserie och blir delägare av produkten.
- Fonden kan som delägare ställa flera krav på produktionen, bland annat krav på lokal "spend", det vill säga lokala motinvesteringar på minst 1,6 gånger insatsen.
- Fonden genererar attraktionskraft, tillväxt, marknadsföringsvärden, turism, direkta intäkter och kulturella mervärden till orten och regionen.

En teveserie- eller filminspelning kan generera såväl direkta och indirekta intäkter som mjuka värden till regionen och till kommunerna där inspelning sker. I dagsläget kommer mycket få produktioner till Dalarna på grund av den regionala fondstrukturen som finns i Sverige. När en regional fond går in med finansiering ställs motkravet att produktionen ska spendera minst 1,6 gånger så mycket i den aktuella regionen. Därmed förläggs hela eller delar av inspelningen i fondens region för att leva upp till spend-kravet. Många faktorer talar för att Dalarna skulle kunna bli konkurrenskraftigt och att fler produktioner skulle söka sig till regionen om en fond skapades i länet.

Vad är en regional filmfond?

En regional filmfond investerar medel i utvalda film- och teveserieproduktioner som har inspelning i någon av fondens medverkande kommuner. Fonden äger en procentuell del i produkten som motsvarar insatsen. Därmed har fonden rätt till intäkter och till visst medbestämmande i produktionen. De regionala fonderna ställer olika krav på produktionen, som till exempel att filmen ska spendera motsvarande minst 1,6 gånger fondens investering i regionen (så kallad regional spend). Siffran kommer från EU-lagstiftningen⁴ som säger att det totala spend-kravet i en stat (det vill säga i hela landet) inte får överstiga 160 procent av det totala offentliga stödet. Därmed är det rimligt för en mindre fond att ha just 1,6 gånger investeringen som kravnivå. Regionala undersökningar visar att filmer oftast spenderar mer än regionernas krav, normalt 1,9 till 5 gånger insatsen och i vissa fall 10–12 gånger insatsen.

Alla villkor som till exempel ägande, regionens krav, rättigheter och återbetalning hanteras genom samproduktionsavtalet som alla samproducenter och producent förhandlar och undertecknar. Intäkterna från filmproduktioner är relativt begränsade, och det är inte där fondens förtjänster ligger, utan snarare i de värden som skapas under inspelningen samt efter färdigställd film. Flera andra krav kan också ställas, som till exempel lokalt anställda filmarbetare, presskonferenser, lokala premiärvisningar eller kredit i eftertext.

⁴ GBER: Artikel 54 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/?uri=CELEX:32014R0651>

En regional fond finansieras främst av regionen och ibland tillsammans med en eller flera kommuner. I Europa finns över 100 fonder och den europeiska organisationen Cine-Regio har 50 regionala filmfonder i sitt nätverk inom tolv EU-länder, Storbritannien, Norge och Schweiz. I Sverige finns de regionala filmfonderna **Film i Väst AB** i Västra Götaland, **Film i Skåne AB**, **Filmpool Nord AB** i Norrbotten, **Film Stockholm AB** samt **Gotlands Filmfond AB**. De finns även ett par kommunala fonder i Sverige. Just nu pågår diskussioner i Västernorrland, Sydsverige och Östra Götaland om möjliga regionala filmsatsningar med fondverksamhet med syftet att attrahera stora film- och teveproduktioner.

Vilka är utmaningarna med en fond?

En filmproduktion tar från ax till limpa uppskattningsvis fem år. När fonden kliver in i en produktion är det dock inte lika långt kvar, men man bör räkna med ett till tre år från investeringstillfället till själva premiären. Turisteffekter kan uppstå några år efter en succé och sedan pågå lång tid efter. Ett långsiktigt perspektiv kring fondens verksamhet är därför viktigt.

Det kan vara svårt att förutse när en produktion kommer till den enskilda kommunen. Fonden skulle arbeta aktivt för att sprida inspelningarna till samtliga kommuner som är medlemmar i fonden. Men även när inspelningen sker i grannkommunen skapas vinster för hela regionen genom marknadsföring, turism och ökad attraktionskraft.

Vilka är Dalarnas fördelar som inspelningsregion?

Genom upprättande av en fond skulle Dalarna ha goda möjligheter att kunna konkurrera om att vara en inspelningsregion för stora produktioner. Rapporten "I huvudet på en producent"⁵ som beskriver hur producenter gör sina prioriteringar vid val av inspelningsplats, bekräftar också dessa slutsatser. Dalarnas fördelar är framför allt det positiva varumärke Dalarna har nationellt, de inspelningsmiljöer som vi kan erbjuda här samt närheten till Stockholm.

- **Attraktiva inspelningsmiljöer**

Dalarna har Sveriges sydligaste fjäll, gruvor, industrilandskap, bruksorter, idyll, snö, historiska miljöer och mycket mer.

- **Närheten till Stockholm och Arlanda**

Större delen av Sveriges filmbransch finns i Stockholm. Det är enkel kommunikation till Dalarna både med buss, tåg eller bil. Det finns även flygplatser i Mora, Borlänge och Sälén.

- **Logi och boende**

Dalarna har ett stort utbud av hotell och vandrarhem.

- **Högskolan Dalarna**

Film- och teveutbildningarna på Högskolan Dalarna examinerar runt 60 personer årligen. Detta är en stark resurs med många möjliga samarbeten till en filmfond.

- **Varumärket Dalarna, och att få njuta av Dalarna när man arbetar här**

De fyra befintliga filmfonderna har funnits länge och det finns en vilja i filmbranschen att få arbeta i nya regioner. Dalarna har ett genuint varumärke både nationellt och internationellt och är en region som lockar.

⁵ 2017 I huvudet på en producent, Fikra. Finns som bilaga 2 i Fler filminspelningar till Sverige ISBN 978-91-88601-52-0, <https://publctor.org/publication/Fler-filminspelningar-till-Sverige>

2.3 Vilka värden genereras av en filminspelning

Detta kapitel beskriver de värden en filminspelning kan skapa för en ort och för en region.

Det har gjorts många undersökningar, både svenska och utländska, som analyserar effekterna av en filminspelning för en kommun eller en region. För att locka till sig inspelningar finns det regionala fonder över hela Europa. När en regional fond bestämmer sig för att investera i en film- eller teveserieproduktion medföljer flera villkor för produktionen, som exempelvis hur mycket man måste spendera lokalt.

Snabbfakta – vilka värden som genereras av en filminspelning

- ökad attraktivitet – kan skapa inflyttning av näringar och privatpersoner
- intäkter till lokal besöksnäring, kring 2–4 MSEK per långfilm
- ökad turism, både så kallad filmturism samt generell marknadsföring av en region
- kulturella mervärden
- intäkter till lokala näringar, som hantverkare, lokala filmarbetare samt kulturella och kreativa näringar.
- event, som till exempel filmpremiärer.

Attraktiv ort för inflyttning för både människor och näringar

Tillgång till kultur är en viktig förutsättning för en attraktiv miljö där människor och företag kan verka och växa. Filminspelningar kan bidra till en Orts attraktivitet på många plan. Den färdiga filmen kan ge en effektiv marknadsföring genom miljöerna som förmedlas i bild och som når ut på ett annat plan än traditionell reklam. Inspelelingarna, där fiktiva miljöer skapas, kändisar och stora filmteam arbetar, kan även bidra till upplevelsen av en levande och kreativ ort, vilket kan innebära högre attraktionskraft när det gäller val av till exempel bostadsort, turism eller näringsetablering. I rapporten "Förstudie Filmnäringsutveckling" konstaterar Hjalmar Palmgren⁶ att kulturella aktiviteter alltid ger en stor nytta för medborgarna och om vi dessutom pratar om en kulturform som kan synas både nationellt och internationellt som film och teveserier, tillkommer både en känsla av stolthet och en ökad attraktivitet.

Film och rörlig bild är kulturformer som attraherar många unga. En kreativ och aktiv miljö kan bidra till att man som ung väljer att bo kvar i sin hemort. Högskolan Dalarna examinerar kring 60 elever årligen inom film- och manusutbildningarna, av vilka en majoritet idag lämnar Dalarna efter studierna.

⁶ <https://sammantraden.linkoping.se/api/v2.0/meetings/40706/download/items/60768>

Intäkter – filminspelningens utgifter i regionen

Själva inspelningen bidrar till den lokala besöksnäringen, då 30–50 personer bor på en ort under flera månader. Besöksnäringen (hotell, transport, restauranger) tjänar kring 2–4 MSEK⁷ per långfilmsinspelning när inspelning sker utanför storstadsregionerna. Ytterligare lokala intäkter utöver besöksnäringen tillkommer för exempelvis hantverkare, snickare, elektriker, lokala kreatörer och filmarbetare som anlitas under en filminspelning.

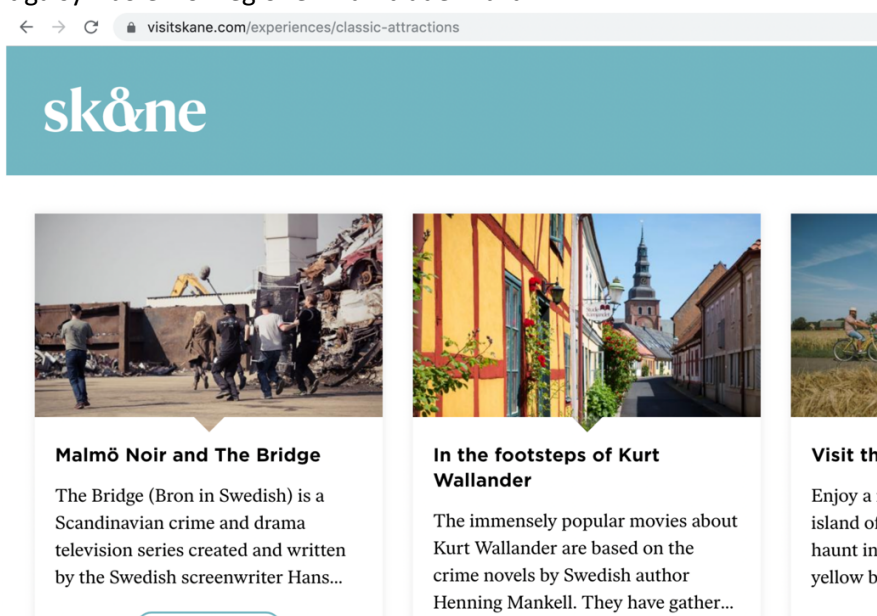
När en regional filmfond stöttar en produktion ställs krav på hur mycket som ska spenderas regionalt, oftast minst 1,6 gånger fondens insats. Flera undersökningar visar dock att den så kallade spend-kvoten i realiteten ofta landar högre än kravet, normalt 2–4 gånger och ibland upp till 10–12 gånger insatsen när större delen av filmen spelats in på samma plats.

Ökad turism

Den färdiga filmen eller teveserien kan ge mycket kostnadseffektiv reklam för regionen. Många drömresemål upptäcks just genom filmen och bilderna stannar kvar i minnet i många år. Extremt lyckade exempel är Milleniumfilmerna som redan innan de amerikanska versionerna hade ett PR-värde satt till 1 000 MSEK samt BBC:s Wallander som har gjort Ystad till den ur ett brittiskt perspektiv näst högst värderade orten efter Notting Hill⁸.

Men även mindre kända produktioner kan ge stora effekter, som till exempel Maria Wern-teveserien (TV4/C-more). Serien som också visats i tysk teve har inneburit mycket för turismen och inflyttningen på Gotland. Tyska tevekanaler är en vanlig samproducent av svensk film- och teveproduktion och många filmer och teveserier visas på den tyska kanalen ZDF.

På Visit Sweden har film- och teveproduktioner blivit viktiga för att marknadsföra Sverige som destination, se exempel från Visit Skånes webbplats, figur 2. Från turistindustrins sida ser man gärna att särskilt viktiga symboler för regionen framträder i bild.

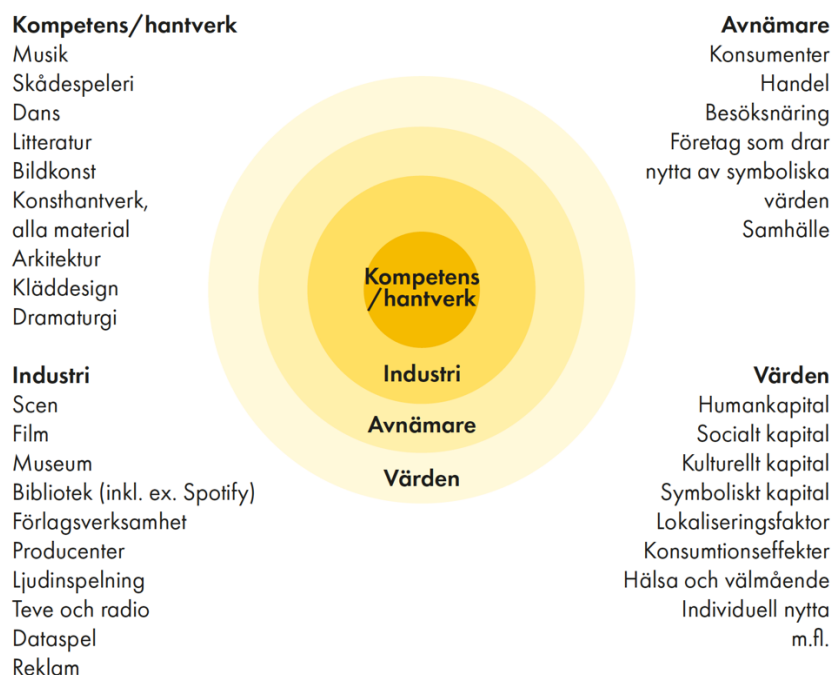
Figur 2. Bild från Visit Skånes webbplats där filmen används som turistattraktion.

⁷ Svenska Filminstitutets budgetsammanställning över nio filmer med budget över 25 miljoner kronor (2015–2016)

⁸ 2017 Tillväxtverket, Fler filminspelningar till Sverige, ISBN 978-91-88601-52-0, <https://publektor.org/publication/Fler-filminspelningar-till-Sverige>

Kulturella mervärden

Filmen har ett stort kulturellt värde i vår samtid. Filmen är en konstform som når stor publik i alla åldrar och samhällsklasser. I sin rapport "Kulturens värde och sociala effekter"⁹ skriver Klas Grinell bland annat att det går att se kultur som ett politiskt medel för att nå mål som hälsa, välbefinnande, jämlikhet och trygghet. Även om kultur är ett politiskt mål i sig snarare än ett medel, står inte kulturens instrumentella värden i motsättning till kulturens egenvärde. Det handlar om att skapa goda förutsättningar för människor att bo, leva, trivas och verka. Dessa värden kan i sig sedan också ge människor förutsättningar för att ägna sig åt just kultur.

Figur 3. Samhällsekonomiska effekter av filminspelning.

Kulturens värden och sociala effekter är emellertid svårfångade och icke-linjära. Social nytta kan i slutändan räknas om till lägre kostnader för samhället. En slutsats i rapporten är att många av kulturens samhällsnyttiga effekter uppträder långt utanför kulturpolitikens eget fält, och ofta blir synliga först över långa tidsspann. Det gör det svårt att belägga det instrumentella värdet av enskilda kulturverksamheter.

De samhällsekonomiska effekterna som genereras av till exempel en filminspelning beskrivs bland annat i Anna Klerbys och Tobias Heldts rapport "Teori och praktik om musik-, film- och dataspelsbranscherna i samhällsekonomi"¹⁰ illustreras i figur 3 ovan där investeringarna i ett område ger följdeffekter i samtliga områden.

En annan viktig aspekt är filmens och kulturens möjlighet att bidra till en ort eller en regions synliggörande och inkludering. Filmen kan vara ett starkt medel att skildra vår samtid och bidra till att

⁹ 2020 Kulturens värde och sociala effekter, ISBN 978-91-985957-0-3, Klas Grinell

¹⁰ <https://filmdalarna.se/storage/uploads/attachments/delrapport-4-hda-teoretisk-forankring.pdf>

bredda vår världsbild. Filmen kan även bidra till att stärka den kreativa identiteten för en ort eller en region.

Den italienske kulturekonomen Pier Luigi Sacco beskriver i sin bok Kultur 3.0¹¹ de värden som en film kan skapa åt en plats i form av spridning av idéer, attityder och ett kulturellt mervärde. Dessa värden är som nämnt svåra att mäta men kan samtidigt vara mycket viktiga för en plats och en region.

Bidrar till lokala kreatörer samt kreativa och kulturella näringar

Filmen bidrar starkt till de andra kulturella och kreativa näringarna. I Tillväxtverkets rapport till regeringen "Fler filminspelningar till Sverige"¹² har nio filmer, som spelats in utanför Stockholm, med genomsnittsbudget på 40 MSEK var, analyserats. Rapporten visar att cirka 18 procent av en films budget (i genomsnitt motsvarande 6 MSEK) går till andra kulturella och kreativa näringar, främst digital produktion, reklam och hantverk. Detta kan ge möjligheter till lokala kreatörer.

Exempel på film- och teveproduktioner i siffror

<i>Tårtgeneralen</i>	<i>(inspelning i Köping)</i>	<i>Jordskott (inspelning i Sala)</i>
Inspelningstid:	2 månader	Inspelningstid: 7 månader
Teamstorlek:	35 personer	Teamstorlek: 50 personer
Köpings insats:	1 MSEK	Salas insats: 0 SEK
Redovisad spend:	5 MSEK	Redov. spend: 10 MSEK
Total budget:	34 MSEK	Total budget: 79 MSEK
Format:	långfilm	Format: teveserie

Uppgifterna kring produktionerna av Jordskott och Tårtgeneralen kommer från artikeln "Film, en guldgruva för inspelningssorten"¹³ i teaterförbundets tidning Scen & Film skriven av Magdalena Boman.

Hallåhallå (inspelning i Falun)¹⁴

Inspelningstid:	32 dagar i Falun och Dalarna
Teamstorlek:	50 personer
Redovisad spend i Dalarna:	3,8 MSEK
Falu kommun/FID:s insats:	0,7 MSEK

Över 30 lokala företag anlitas under inspelningen. Utöver det har produktionen skapat ett PR-värde som uppskattades av företaget Cloudberry till mer än 8 MSEK.

Event och premiärer

¹¹ 2013 Kultur 3.0: Konst, delaktighet, utveckling ISBN 978-91-867-1703-2, Pier Luigi Sacco

¹² 2017 Tillväxtverket, Fler filminspelningar till Sverige ISBN 978-91-88601-52-0,

<https://publektor.org/publication/Fler-filminspelningar-till-Sverige>

¹³ <https://www.scenfilm.se/2019/12/19/film-en-guldgruva-for-inspelningssort/>

¹⁴ 2013, Filmregion Dalarna <https://filmdalarna.se/storage/uploads/attachments/forstudie-filmregion-dalarna-minskad.pdf>

En filminspelning på en ort kan medföra event som till exempel premiärer med regissörer och skådespelare. Om regionen har en filmfond kan man ställa sådana event som villkor inför en investering.

Lokal filmbransch

Enligt de större fonderna krävs en omsättning på minst 20 MSEK per år i fonden för att skapa en mer betydande tillväxt av den lokala filmbranschen, till exempel med inflyttningar och nyetableringar. Detta är omdiskuterat och många hävdar att branschbygget kommer gradvis från första kronan. Vi kan konstatera att oberoende av en eventuell framtida fonds storlek skapar de få produktioner som kommer till Dalarna idag tillfälliga anställningar och ökade försörjningsmöjligheter för regionens filmarbetare.

2.4 Nationella produktionsrabatten

Detta kapitel ger en överblick av den eventuellt kommande nationella produktionsrabatten.

Många länder runt om i världen och flera av Amerikas delstater har så kallade produktionsrabatter (även kallat produktionsincitament) för att locka till sig inspelningar. Detta innebär i praktiken en återbetalning på 20–35 procent av de spenderade medlen i det aktuella landet. Flera utredningar har visat att detta i slutänden blir en skattevinst för delstaten eller landet. I EU är det, förutom Sverige, endast Danmark och Luxemburg som inte har produktionsincitament. Detta har medfört att även svenska produktioner åker till exempelvis Ungern och Rumänien för att spela in svenska miljöer. Detta hotar på sikt att underminera återväxten bland svenska filmarbetare.

Efter en utredning av Tillväxtverket¹⁵ ligger nu ett förslag hos regeringen. Förslaget fanns inte med i budgeten 2020, men det har givits indikationer för att det kan komma med i framtida budgetar. Skapandet av en svensk nationell produktionsrabatt skulle gynna den svenska produktionen, men även öppna upp för att stora internationella produktioner kommer till Sverige. Det senare har hittills valts bort på grund av de ekonomiska nackdelarna jämfört med andra länder.

Med sin närhet till Arlanda, sina miljöer och sitt internationella varumärke är det rimligt att anta att Dalarna kan vara attraktivt för internationella produktioner om den nationella produktionsrabatten genomförs. Dessa produktioner har ofta betydligt större team och budgetar än svenska motsvarigheter och har förmågan att skapa värdefull exponering för regionen över hela världen.

2.4.1 Regionala produktionsrabatten i Västra Götaland (VGPR)

I väntan på den nationella produktionsrabatten tog Västra Götalandsregionen 2019 ett beslut att på prov instifta en regional motsvarighet under 2019. Besluten togs för ett år i taget, men med en ambition att Västra Götalands produktionsrabatt (VGPR) skulle finnas under längre tid. Beslut togs för ett andra år, men på grund av covid-19 senarelades de projekt som erhållit stöd från VGPR under 2020 och inga medel delades därmed ut det året. Stödet administrerades av Film i Väst AB men betalades ut av regionen. Detta delvis på grund av att det är ett stöd, inte ett deläggande som samproduktion innebär. Samproduktion skulle innebära skattetekniska merkostnader för ett

¹⁵ 2017 Fler filminspelningar till Sverige ISBN 978-91-88601-52-0 <https://pub lector.org/publication/Fler-filminspelningar-till-Sverige>

aktiebolag, vilket inte är fallet när stöden delas ut från en region. Utöver detta fann man det lämpligt att göra en tydlig skillnad mot Film i Västs ordinarie verksamhet.

Produktionsrabatten är ett så kallat automatiskt stöd som kan sökas och tilldelas de produktioner som uppfyller de villkor som ställs i regelverk VGPR. Det sker alltså inget selektivt konstnärligt urval av de inkomna projekten, utan ett så kallat kulturtest som poängsätter produktionen. Det har tagits ett politiskt beslut att stödet inte kan kombineras med Film i Västs samproduktionsfinansiering. Stödet har delats ut med 6 MSEK under 2019. I och med covid-19-pandemin har pilotprojektet avslutats i förtid. En synpunkt från Katarina Krave, Business Affairs, Film i Väst är att det är önskvärt med ett betydligt större belopp om stödet ska fungera optimalt på sikt. För VG-regionen har detta stöd varit ett bra komplement till Film i Västs samproduktionsfinansiering som 2019 låg på kring 92 MSEK. Eftersom stödet är ett automatstöd delas stödsumman ut jämnt mellan de kvalificerade ansökande. Det innebär att det finns en risk att blir en ganska liten finansiering per projekt, om det är många sökande under ett år.

Om man jämför samproduktionsfinansiering med automatstöd finns det för Dalarnas del främst tre saker som idag talar emot ett stöd i form av produktionsrabatten.

För det första förlorar man möjligheten att välja vilka produktioner man vill satsa på. Kan man välja projekt finns en större potential att maximera nyttan för regionen.

En annan del är att spend-kravet för produktionsrabatten är höga. En 30 procentig återbetalning av lokal spend skulle ekonomiskt motsvara en spendkvot på 333 procent. Det kan också vara vanskligt för vissa produktioner att i förhand kalkylera för denna regionala spenduppväxling, så länge Dalarna inte har en fullt utvecklad infrastruktur för inspelningar. Detta skulle sannolikt resultera i att färre produktioner överväger Dalarna som inspelningsalternativ.

Slutligen är det inte möjligt att genomföra förhandlingar med specifika krav på enskilda produktioner då man inte är delägare. Det ligger ju i sakens natur för automatstöd att villkoren är samma för alla.

2.5 Film i Dalarna

Detta kapitel ger en överblick över Film i Dalarnas verksamhet.

Film i Dalarna är en enhet under Region Dalarna och har det regionala uppdraget att verka för ett levande filmvärld utifrån den rörliga bilden som konst, pedagogiskt verktyg och näring. Film i Dalarnas finansiering kommer från kultur- och bildningsnämnden som även fördelar statliga medel genom samverkansmodellen.

Film i Dalarna startade sin verksamhet 1995 och har idag ett starkt varumärke både regionalt och nationellt. Uppdraget att utveckla och stödja filmkulturell verksamhet inom tre fokusområden.

- Inom **barn och ungdom** arbetar vi bland annat med medie- och informationskunskap (MIK), det vill säga att utbilda kring nya tidens bild- och informationsflöden för barn samt skolbio, skapande skola och att förmedla mediepedagoger till skolorna. Ett annat exempel är projektet Film på sjukhusskolan.
- Inom **talang och produktion** arbetar vi med att stödja och talangutveckla filmare och filmproduktioner med anknytning till länet. Detta sker genom talangutvecklingsinsatser,

teknikutlåning och småskaligt finansiellt stöd till kortfilm och dokumentärfilm samt nätverksträffar som till exempel Storybar. Inom produktion samproducerar Film i Dalarna årligen 25 kort- och dokumentärfilmer med en liten ekonomisk insats. Många av filmerna får ett gott liv på festivaler och ibland på teve.

- Inom **visning/spridning** arbetar vi just nu mycket med frågan om den lilla biografens överlevnad, men även med event som till exempel Dalarnas Filmfestival och Japansk Filmfestival.

I uppdraget ingår även att skapa förutsättningar för att filmarbetare ska kunna verka och bo i Dalarna.

3 Juridiska förutsättningar för en filmfond

Detta kapitel granskar de juridiska förutsättningarna för en regional filmfond med offentlig finansiering.

3.1 Lagstiftning

Stöd till film och teveproduktion faller inom EU-rätten under gruppundantagsreglerna för stödordningar för audiovisuella verk, GBER (651/2014), artikel 54 (se bilaga).

Stöd till företag inom film och teveproduktion får utgå efter villkoren i kapitel 1 och 3, artikel 54 i kommissionens förordning (651/2014), genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

En regional fond måste, förutom nämnda EU-rätten, även förhålla sig till kommunallagens andra kapitel § 1–3, § 8 (2017:725)¹⁶ och aktiebolagslagen (2002:551)¹⁷.

För att vara ett attraktivt alternativ för produktionsbolagen måste fonden också förhålla sig till övriga finansiärer och till filmbranschen, främst genom radio- och tv-lagen (SFS 2010:696)¹⁸, men även filmbranschens kollektivavtal, sändningstillstånd samt inspelningsavtal.

3.2 Armlängds avstånd

Principen om *armlängds avstånd* är viktig både ur EU-rättens och filmbranschens övriga finansiärers perspektiv. I tjänsteutlåtande "Nytt samarbete mellan Region Stockholm och Stockholms stad för filmproduktion i Stockholmsregionen" (KN2020/385) konstateras "till sin natur förutsätter filmen, liksom andra konstarter, att armlängdsavstånd från finansiärer tillämpas och det är sannolikt på grund av betydelsen av just denna princip som filmstöd till skillnad från andra konstarter ligger utanför förvaltningsformen. Även på statlig nivå är Svenska filminstitutet en självständig stiftelse och inte en myndighet. I filmsammanhang är branschen i centrum på ett annat sätt än inom de andra konstarterna och förväntan på tydlighet stor"¹⁹.

En regional fond kan tillgodose kravet om armlängds avstånd dels genom bolagsformen aktiebolag, dels genom att bolagets anställda tjänstemän fattar investeringsbeslut. Att styrelsen är tillsatt av till exempel regionfullmäktige eller skulle innehålla politiker, är inte ett problem då styrelsen endast arbetar med principiella beslut för verksamheten och inte är involverade i daglig styrning eller i investeringsbesluten.

3.3 Att samproducera med Sveriges Television AB

¹⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kommunallag-2017725_sfs-2017-725

¹⁷ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/aktiebolagslag-2005551_sfs-2005-551

¹⁸ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/radio--och-tv-lag-2010696_sfs-2010-696

¹⁹ <https://docplayer.se/184438940-Nytt-samarbete-mellan-region-stockholm-och-stockholms-stad-for-filmproduktion-i-stockholmsregionen.html> (hämtat 2020-11-25)

Sveriges Television AB (SVT) är, förutom att vara en viktig distributionskanal, en av Sveriges största och viktigaste samproducenter av svensk långfilm. Numera producerar SVT inte längre sina egna fiktionsteveserier "in-house", så som man gjort historiskt, utan produktionerna läggs ut på externa produktionsbolag där SVT agerar samproducent. Intresseorganisationen Film & Tv-producenterna konstaterar²⁰ att SVT som samproducent och beställare av svensk film är helt avgörande för den inhemska filmbranschen. Både omfattningen av investeringar i svensk filmproduktion samt det tydliga fokus SVT har att lyfta fram kulturella preferenser, som det svenska språket och svenska historier från hela landet, särskiljer SVT från andra tv-bolag och strömningstjänster.

Under 2019 har SVT fattat beslut om samproduktion eller förköp av visningsrätt av 23 långa spelfilmer. SVT har ingått avtal för 121,2 miljoner kronor där 59,4 miljoner avser samproduktioner, 59,6 miljoner visningsrätter och 2,1 miljoner administrationskostnader. Denna finansiering utgör en betydande andel av Sveriges sammanlagda produktionsfinansieringsvolym på 580 miljoner för lång spelfilm under 2019. Under 2020–2022 ska SVT satsa minst 300 miljoner kronor på svensk film. SVT:s vd Hanna Stjärne²¹ vill i satsningen prioritera originalberättelser som skildrar hela landet, och att hitta svenska berättelser för den svenska publiken och satsningen har ett uttalat mål att nå hela Sverige.

Att en regional fond har möjlighet att samproducera med SVT är självklart en avgörande konkurrensfaktor när producenten väljer sina medfinansierare, och alla regionala fonder har anpassat sina regelverk därefter.

SVT förhåller sig till radio- och tv-lagen (SFS 2010:696)²² samt sändningstillståndet för SVT AB 2020–2025²³ och enligt dessa kan SVT inte samproducera med någon som kan betraktas som sponsor. Bolag eller andra som ägnar sig åt att producera eller tillhandahålla hela eller delar av teve- eller radioprogram betraktas inte som sponsorer. Därför är det möjligt för SVT att samproducera med till exempel produktionsbolag, tv-bolag och distributörer av program. Dessutom måste SVT ta ställning till om parten kan vara samproducent, med hänsyn till reglerna i SVT:s sändningstillstånd om oberoende från såväl staten som ekonomiska, politiska och andra intressen och maktsfärer i samhället.²⁴ Jonas Egnell, Head of Business Affairs på Sveriges Television AB (2019-01-29) uttrycker det så här:

SVT kan inte samproducera med någon som inte är audiovisuell producent. De resurscentra som ingår i kommun/region betraktar vi inte som renodlade producenter av audiovisuella verk. Dessutom vill vi av oberoendeskäl att vår samproducent ska stå fri från politiska beslut inom kommun och region. Därför väljer vi att inte ingå samproduktionsavtal med andra än de som är aktiebolag och fattar sina beslut på professionella grunder utan möjlighet till direkt inblandning från politiker i olika nämnder. Vi ser aktiebolagsformen som en markering av självständighet gentemot huvudmannen.

Detta innebär att verksamheter som inte är aktiebolag utan till exempel interna enheter under regioner, som Film i Dalarna, kan i dagsläget inte vara samproducenter med SVT utan faller under det

²⁰ Remissvar public service-utredningen, diarienummer KU2018/01387/MF (2018-10-19)

²¹ <https://www.dn.se/kultur-noje/film-tv/hanna-stjarne-svt-satsar-pa-berattelser-om-hela-sverige/> 21-04-06

²² https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/radio--och-tv-lag-2010696_sfs-2010-696 20-10-28

²³ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2019/06/prop.-201819136/> (2020-10-28)

²⁴ SVT – Vem kan vara samproducent? <https://b2b.svt.se/program/forhandling/produktionsformer.html> (2020-10-28)

som SVT definierar som "indirekt sponsor". Detta skapar flera problem. En indirekt sponsor kan inte krediteras som samproducent i eftertext eller medverka med logotyp, vilket kommer i konflikt med Film i Dalarnas krav för att efterfölja kommunallagen som en tydligt definierad delägare i produktionen. Film i Dalarna kan inte heller vara del i produktionens samproducentavtal, vilket skapar en problematisk situation såväl juridiskt som produktionsmässigt och kontrollmässigt.

Förutsättningar som måste uppfyllas för att SVT ska kunna samproducera med en regional fond:

1. Organisationsformen ska vara **aktiebolag**.
2. Verksamhet ska till övervägande del ha **syftet att investera i audiovisuell verksamhet**.
3. Aktiebolaget och dess anställda **förfogar självständigt över sina ekonomiska medel** (självständighetskrav).
4. **Aktiebolaget och dess anställda tar investeringsbesluten** (självständighetskrav).
5. Det ska **ej vara en tillfällig verksamhet** (se även aktiebolagslagen).

Utöver det har SVT ett antal vanliga kriterier som ska uppfyllas för att SVT ska acceptera parten som samproducent:

6. Investerande fond bör vara **lämplig i det enskilda fallet**. (Ett enkelt exempel: om det görs en dokumentär om att en ort i Dalarna är världen bästa plats för barn att växa upp i, ser SVT det som olämplig att just Filmfond Dalarna är medfinansiär.)
7. **Filmfonden ska kännetecknas av professionalism** och ha god kunskap i filmproduktion, producentskap, samproduktion och produktion av stora dramaproduktioner.
8. SVT vill också stämma av förhållningssätt och förväntning från filmfonden, särskilt kring innehållsfrågor. Det är viktigt för SVT att **fonden inte ställer krav som påverkar innehållet på ett onaturligt sätt**.
9. Fonden bör ha en **substantiell finansiering**.
10. SVT utgår i förhandling från SVT:s samproduktionsmall, där filmfonden erbjuds återbetalning pro rata från första krona.

(Listan ovan är Jonas Egnells, Head of Business Affairs, Sveriges Television AB, 2020-12-09, svar på förstudiens fråga om vilka krav SVT har för att accepteras en regional fond som samproducent.)

3.4 Fondens åtgärder för att följa regelverk och lagstiftning

För att fonden ska följa lagstiftning och tillgodose övriga regelverk bör fonden vita följande åtgärder.

- 1. Organisationsformen för fonden är ett aktiebolag**
Bolagets styrelse styr fondens övergripande inriktning genom bolagsordning och ägardirektiv. Anställda sköter den dagliga driften. Bolaget ska förfoga självständigt över sina ekonomiska medel.
Tillgodoser: EU-rätten (GBER 651/2014, kap 1 samt artikel 54), branschkravet på armlängds avstånd, samt radio- och tv-lagen (SFS 2010:696).
- 2. Fondens verksamhet har syftet att investera i audiovisuell verksamhet**
Syftet med verksamheten är tydligt definierat. Fonden ska vara delfinansiär av film- och teveserieproduktion med inspelning i Dalarna, det vill säga bli delägare i en produkt som har koppling och ett värde för regionen. Produkten, samt själva framställningen av produkten, skapar mervärden för regionens medborgare och attraktionskraft för regionen. Bolaget får inte bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.
Tillgodoser: kommunallagen samt radio- och tv-lagen (SFS 2010:696).
- 3. Verksamheten får inte vara tillfällig**
Verksamheten får inte vara av tillfällig art, utan satsningen på en regional filmfond måste ha ett långsiktigt perspektiv.
Tillgodoser: aktiebolagslagen och radio- och tv-lagen (SFS 2010:696).
- 4. Fonden bör ha en substantiell finansiering**
En riktlinje för detta är att fonden har en investeringskapacitet att gå in i minst en normal svensk långfilm per år med en för regionala fonder normal insats, vilket motsvarar minst 10 procent finansiering, cirka 3 MSEK. Europiska intresseorganisationen Cine-Regios rekommendationen för "substantiell finansiering" är högre, men ingen exakt gräns finns. Det är rimligt att anta att vi inte kommer bli accepterade som medlemmar i Cine-Regio om fonden har en låg investeringskapacitet.
Tillgodoser: branschkrav, radio- och tv-lagen (SFS 2010:696) samt Cine-Regio-medlemskap.
- 5. Fonden har rutiner för att genomföra rapportering**
En kommun eller region (eller därav ägt bolag) som vill tillämpa GBER måste rapportera detta till kommissionen via näringsdepartementet samt ha utarbetade rutiner för den fortsatta löpande rapporteringen.
Tillgodoser: EU-rätten (GBER 651/2014, kap 1 samt artikel 54).
- 6. Fonden har ett offentligt fastställt regelverk för sökande bolag**
Regelverket ska tillgodose både kommunallagen och EU-rätt, och vara publicerat på fondens webbplats och anmält till kommissionen. Ett förslag till regelverk som fyller alla lagkrav har tagits fram och finns som bilaga till förstudien.
Tillgodoser: EU-rätten (GBER 651/2014, kap 1 samt artikel 54) samt kommunallagen.
- 7. Investeringsbesluten ska ske av en i fonden anställd kvalificerad tjänsteman**
SVT:s samproduktionsregler kräver att fondens investeringsbeslut tas av en i fonden anställd tjänsteman. Enligt EU-rätten krävs vid bedömningen av investeringar ett konsekvent

regelverk samt att besluten tas av en högkvalificerad tjänsteman. "Högkvalificerad" innebär filmbransch-, produktions- och manuskunskap, samt god kännedom av regionala förutsättningar. En kompetensprofil har tagits fram och finns som bilaga.

I en kommentar till artikel 54, Stödordningar till förmån för audiovisuella verk, (651/2014) skriver kommissionen att: "Stödet ska stödja en kulturprodukt. För att undvika uppenbara misstag vid klassificeringen av en produkt som kulturprodukt ska varje medlemsstat införa effektiva förfaranden, t.ex. så att förslag väljs ut av en eller flera personer som anförtrots att göra urvalet eller kontrollen mot en på förhand fastställd förteckning över kulturella kriterier". Kommissionen skriver även:

Vid bedömningen av en ordning för stöd till den audiovisuella sektorn erkänner kommissionen att dess uppgift är begränsad till att kontrollera om en medlemsstat har relevanta och ändamålsenliga kontrollrutiner för att undvika uppenbara fel. Tanken är att detta uppnås antingen genom att man tillämpar en kulturell urvalsprocess för att fastställa vilka audiovisuella verk som bör få stöd eller fastställer en kulturell profil som alla audiovisuella verk måste ha för att kunna få stöd. I enlighet med Unescos konvention från 2005 om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar noterar kommissionen att **det faktum att en film är kommersiell inte hindrar den från att vara en kulturprodukt.**

Tillgodoser: EU-rätten (GBER 651/2014, kap 1 samt artikel 54), samt SVT:s sändningstillstånd och radio- och tv-lagen (SFS 2010:696).

4 Styrning av bolaget

I detta kapitel beskrivs det grundläggande styrdokumentet för ett bolag och styrelsens sammansättning, samt förstudiens kommentar kring bolagsformen (svb).

Det viktigaste styrinstrumentet för kommun- och regionsägda bolag är **bolagsordningen** där det kommunala eller regionskommunala ändamålet med verksamheten återfinns. Bolagsordningen är aktiebolagens regelverk, som tillsammans med lagstiftningen – aktiebolags- och kommunallagen, samt i fondens verksamhet även EU-rätten och radio- och tv-lagen – anger ramarna för verksamheten. **Ägardirektivet** gäller tillsammans med bolagspolicyn och fungerar som ett komplement till bolagsordningen. Ägardirektivet beskriver ägarens förväntningar och krav på bolaget. Syftet med verksamheten och verksamhetsföremålet så som det kommer till uttryck i bolagsordning och ägardirektiv ska vara en ledstjärna för bolagsstyrelsen och företagsledningen.

Dokumentet "Förslag till ägardirektiv" och "Förslag till bolagsordning" har tagits fram i april 2021 som underlag för beslut.

I kommunallagen (3 kap. 17 §) följer särskilda krav när kommunen eller regionen väljer att bedriva verksamhet i ett helägt aktiebolag. Bestämmelsen innebär att det kommunala ändamålet med verksamheten ska anges i bolagsordningens syfte och verksamhetsföremål, att fullmäktige ska utse samtliga styrelseledamöter och minst en lekmannarevisor samt att fullmäktige ska ges rätt att ta ställning innan bolaget fattar beslut i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Alla dessa krav är tillgodosedda i förslaget till bolagsordning.

4.1 Fondens styrelse

Styrelsen ansvarar för såväl årlig som löpande verksamhetsrapportering till bolagets aktieägare. Bolagets aktieägare ska i ägardirektiv klargöra hur rapporteringen ska ske. Den årliga verksamhetsrapporteringen ska innehålla en redovisning av hur väl bolaget uppfyllt ägarens syfte med verksamheten.

Styrelsen ansvarar för att bolagets finansiella rapportering sker i överensstämmelse med god redovisningssed. Av den finansiella rapporteringen ska framgå på vilket regelverk den grundas. Styrelsen ska se till att bolaget har god intern kontroll och fortlöpande hålla sig informerad om och utvärderar hur bolagets system för intern kontroll fungerar.

Styrelsen ska inför varje år upprätta en plan för internkontrollen i bolaget.

Styrelsen ska dokumentera på vilket sätt den säkerställer

- ändamålsenlig och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet i bolaget
- kvaliteten i rapportering om verksamhet och ekonomi och intern kontroll
- bedömning och uppföljning av bolagets risker.

Enligt kommunallagen ska styrelsen i ett regionägt bolag tillsättas av regionfullmäktige.

Förstudien rekommenderar att en jämn könsfördelning i styrelsen ska eftersträvas. Ett genus bör inte utgöra mer än 60 procent av styrelsen. Styrelsen rekommenderas eftersträva god

representation. Styrelsen rekommenderas representera en geografisk spridning inom regionen. Styrelsen bör ha en med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund i övrigt. Fondens verksamhet skulle primärt vara betjänt av följande kompetenser i en styrelse: regionalpolitisk kompetens (både politiker och tjänstemän), regional utveckling, bolagsekonomi och redovisning. Även kompetenser som bolagsjuridik och från filmbransch, främst från ett producentperspektiv (trender, tittarmönster och produktionsförutsättningar) kan vara av värde för fonden, se även bilaga.

4.2 Angående aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning (svb)

Ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning är ett särskilt slag av privat aktiebolag (aktiebolagslagen kap 32) och ska följas av beteckningen (svb). Företagsformen är tänkt för verksamheter som tidigare drivits i offentlig regi, till exempel företag som etableras i privat regi inom hälso- och sjukvårdssektorn. Reglerna syftar till att säkerställa att företagets vinst huvudsakligen stannar kvar i företaget. Däremot är bolaget skyldig till inkomstskatt precis som vanliga aktiebolag. Av Sveriges fem befintliga regionala fonder kan förstudien konstatera att ett aktiebolag har formen svb.

I och med att fonderna ägs av regioner och kommuner och inte av privata aktörer, samt att fonderna inte heller ger utdelning till ägarna, saknar svb-formen helt praktisk betydelse. Därmed föreslår förstudien att man väljer den vanliga aktiebolagsformen, för enkelhetens skull. Däremot ska det vara inskrivet i bolagsordningen att bolaget är inte har som mål att, eller på något sätt ska, generera aktieutdelning till ägarna, se bilagan Förslag till bolagsordning, punkt 4. Eventuella intäkter från tidigare investeringar bör tillfalla bolagets verksamhetsbudget, och även detta regleras via bolagsordning och ägardirektiv.

5 Förslag till filmfondens utformning

I detta kapitel beskrivs förutsättningarna för samt förstudiens rekommendationer om hur en regional fond i Dalarna skulle kunna se ut och fungera i praktiken.

5.1 Fondens profil

Fonden arbetar både från ett kulturellt och ett regionalt utvecklingsperspektiv. Det primära verksamhetsmålet är att medfinansiera stora produktioner, i första hand långfilm och teveserier. I undantagsfall kan fonden även finansiera kortfilm och dokumentärfilm, om produktionerna uppfyller kraven på full finansiering och färdig distribution.

Fondens val av filmer att investera i utgår från regelverket. Filmerna ska även bedömas utifrån originalitet, hantverksskicklighet och hur väl de förväntas engagera, roa eller underhålla sin publik utifrån den genre och de underhållningsvärden filmen eftersträvar. En bedömning av produktionsbolaget som producerar filmen och människorna bakom filmen ska genomföras. Svenska Filminstitutets definierade erfarenhetsprofil för producenter ska efterlevas.

Förslag till prioriterade produktioner

- Fondens ska premiera produktioner med stor **publik potential**.
- Produktioner med **långa inspelningar med hög "spend"** i regionen ska prioriteras.
- **Stark Dalarnakoppling** kan prioriteras, till exempel när produktionen på ett naturligt sätt porträtterar "Dalarna som Dalarna" – det vill säga att filmens handling utspelas i Dalarna, vilket kan medföra marknadsföringsvärden. Fonden ska prioritera berättelser på det svenska språket samt berättelser med länskulturella värden.
- Även filmer med **högt konstnärligt värde**, som bedöms ha möjlighet till internationella festivalframgångar, samt **barn och unga-produktioner** ska prioriteras.

5.1.1 Kravet på produktionerna

För att en film ska kunna söka finansiering från fonden krävs att filmen uppfyller kraven i Filmfond Dalarnas regelverk. Regelverket ska finnas offentligt på fondens webbplats och vara registrerat hos kommissionen. Regelverket säkerställer att fondens verksamhet förhåller sig till rådande lagstiftning.

Fonden föreslås bland annat ställa följande krav på produktionen:

- **Spend i regionen**
Spend resulterar främst medel till lokala besöksnäringen, men även till anställning av lokala filmarbetare, hantverkare, kringpersonal och kreatörer. Utgångspunkten är alltid att minikravet för spend är 160 procent. Fondens sista utbetalning av finansieringen sker efter

redovisning av spend, vilket säkerställer att gränsen på 160 procent inte understigs.

- **Professionell och hållbar produktion**

Filmfonden ska arbeta aktivt efter målsättningarna kring hållbar produktion, jämställdhet, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, vilka är en del av de globala målen 2030. Fonden ska verka för en professionell och hållbar filmbransch genom att ställa tydliga krav på kollektivavtal, hållbarhetsplan, försäkringar, inspelningsavtal, säkerhet, jämställdhetspolicyer, arbetsmiljöpolicyer, skyddsombud, utarbetade rutiner för att motverka och hantera kränkande särbehandling och trakasserier et cetera. Regelverket ska säkerställa en bra arbetsplats.

- **Full finansiering, klar distribution samt färdigställandegaranti**

Filmerna som fonden investerar i ska ha full finansiering och en färdigställandegaranti (så kallad completion bond) alternativt en moderkoncern som garanterar färdigställande av produkten. Filmen ska också ha färdig distribution, till exempel försåld till biograf, tv och/eller streamingtjänst. Krav på collection agencies bör ställas vid behov för tydligare intäktskontroll.

- **Exponering av fonden och regionen**

Kredit i förtexter samt eftertexter och tryckt material, både i text och logotyp.

Ytterligare krav varierar från produktion till produktion, men kan till exempel vara: lokal premiär, pressträffar, extra marknadsföringsmaterial, möjlighet att använda klipp från filmen för att använda för att marknadsföra Dalarna, samt att produktionen ska använda praktikanter från Högskolan Dalarna.

5.1.2 Kompetensutveckling för regionala filmbransch

Fonden ska medverka i kompetensutvecklande aktiviteter som medför att den regionala filmbranschens försörjningsmöjligheter och anställningsbarhet ökar i de stora produktionerna som kommer till regionen. Detta gäller framför allt så kallade B- och C-funktioner i team, samt produktionsledare, platschefer, platsletare, inspelningsledare, inspelningsassistenter och produktionsassistenter. Lokal kompetens skapar ytterligare förtroende och vilja i branschen att förlägga sina inspelningar i Dalarna.

5.2 Samverkansmöjligheter

Detta kapitel beskriver möjliga samverkansmöjligheter.

5.2.1 Samverkan – Dalarnas kommuner

Dalarnas kommuners involvering är viktig för att skapa en filmfond i Dalarna. Kommunerna är dels en möjlig delägare alternativt samverkanspart i skapandet av en fond, dels kommer de att utgöra framtida inspelningsplatser.

Under 2019–2021 har Film i Dalarnas konsulent för samproduktion haft möten med 13 av Dalarnas kommuners tjänstemän, främst näringslivschefer och kulturchefer. Möten har även skett med Visit Dalarna. Bemötandet har varit positivt och man har på tjänstemannanivå sett och uppskattat de värden en fond kan generera för Dalarna. En synpunkt som lyfts fram av flera kommuner är att man ser det som viktigt att Region Dalarna är drivande part och visar vägen i processen. En del kommuner har uttryckt att man ser sig själva som en möjlig medfinansiär till en regional fond. Samtliga kommuner har sagt att man vill vara en part i det fortsatta informationsflödet kring frågan.

Deltagande parter föreslås erbjudas exponering på fondens webbplats och ingå i register för till exempel inspelningsmiljöer, logimöjligheter och fotografier från kommunerna. Kommunernas filmarbetare kommer att erbjudas kompetensutveckling som möjliggör bättre anställningsmöjligheter på stora filmproduktioner. Förstudien har tagit fram ett förslag för samverkansavtal.

5.2.2 Samverkan – mellansvensk regional samverkan

Med start 2021 har nystartade Film Stockholm AB tagit över tidigare Stockholm Film Capitals fondverksamhet. Film Stockholm AB har lyft frågan om möjlig samverkan mellan Stockholm och en framtida fond i Dalarna, och olika regionala samverkansmodeller har diskuterats. Även Gotlands Filmfond och den eventuellt kommande regionala fonden i Östra Götaland är möjliga parter i detta samarbete. Film Stockholm AB har skrivit in detta möjliga samarbete i sitt ägardirektiv. Det råder en vänskaplig konkurrens mellan de regionala fonderna om att attrahera de mest intressanta projekten, och Film i Väst har rent ekonomiskt en särställning.

Fokus för samarbetet skulle vara ökad konkurrenskraft, det vill säga att vi tillsammans blir finansiellt starkare och kan attrahera rätt produktioner. Andra samverkansområden är till exempel gemensam kompetensutveckling av lokala filmarbetare, gemensam marknadsföring samt kunskapsutbyte. Samarbetet måste bygga på att besluten om investeringar ligger kvar regionalt i Dalarna, vilket också har accepterats av övriga parter. Förstudien är positiv till ett eventuellt regionalt samarbete, då detta kan göra Dalarna mer attraktivt för produktionsbolagen.

5.2.3 Samverkan – Film i Dalarna

Film i Dalarna är en intern enhet under kultur- och bildningsförvaltningen, Region Dalarna. Film i Dalarna har det regionala uppdraget att verka för ett levande filmvärld utifrån den rörliga bilden som konst, pedagogiskt verktyg och näring genom att utveckla och stödja filmkulturell verksamhet inom områdena: barn och ungdom, talang och produktion och visning/spridning. Läs mer om Film i Dalarnas uppdrag i avsnittet Bakgrund, sida 17.

Avgränsningar mellan Filmfond Dalarna AB och Film i Dalarna

Film i Dalarna kommer att fortsätta sitt arbete för filmen som konstform och näring i regionen, fördelat på de tre områdena barn och unga, talang och produktion samt visning/spridning. Inom produktion ska Film i Dalarna fortsatt arbeta på samma sätt som idag med kort- och dokumentärfilm för både talang och etablerade filmare, och kan därmed vara flexibla än fonden som ställer hårdare krav. Film i Dalarna bär fortsatt uppdraget inom talang och produktion med stöd för kort- och

dokumentärfilm. En förändring mot dagens verksamhet är att några kortfilmsproduktioner per år kan överföras till fondens verksamhet för att möjliggöra samarbete med andra finansiärer.

Filmfond Dalarna AB kommer främst arbeta med fullfinansierad långfilms- och teveserieproduktion som produceras av etablerade produktionsbolag. Krav kommer att ställas på att till exempel distributör och distribution finns kopplade till projektet, full finansiering och färdigställandegaranti. Detta är krav som Film i Dalarna inte behöver ställa i sina stöd till kortfilms- och dokumentärfilmsproduktion.

Två organisationer

Genom de lagstiftningskrav som ställs på en fond, samt genom förstudiens undersökning kring övriga fonder, kan det konstateras att aktiebolag är den bästa lösningen för en fond. Aktiebolagsformen uppfyller samtliga bransch- och lagkrav, ger en transparens och tydlighet samt uppfyller kravet på armlängds avstånd. Samtliga existerande regionala fonder i Sverige är aktiebolag (Film i Väst AB, Film Stockholm AB, Filmpool Nord AB, Film i Skåne AB och Gotlands Filmfond AB).

Att flytta Film i Dalarnas idag befintliga verksamhet från intern enhet inom regionen till ett aktiebolag, kan skapa svårigheter och innebära minskad flexibilitet för stödordningar för de filmkulturella delarna, då aktiebolaget är skattepliktigt. Man förlorar även den uppbackning som regionens organisation erbjuder kring HR-stöd, IT-stöd, ekonomistöd och ledningsstöd. Organisationer som ligger utanför regionens interna verksamhet vittnar också om att man lättare "hamnar utanför" informationsflödet och även samverkansmöjligheterna med övriga kulturenheter.

Både i Stockholm och i Västra Götaland har man valt att lägga etablerad produktion i ett aktiebolag, Film Stockholm AB samt Film i Väst AB, och den filmkulturella delen med barn och unga och visnings/spridning under interna enheter i regionen, vilket är samma lösning som denna förstudie förordar för Dalarna. Även utredningarna i Västernorrland och Östra Götaland om framtida filmfonder förespråkar modellen med aktiebolag. Genom samverkansavtal med Film i Dalarna blir ökningen av den totala administrativa kostnaden låg.

Samverkansavtal med Film i Dalarna

Ett samverkansavtal med Film i Dalarna ska tecknas med syftet att effektivisera resurser och få ner fondens administrativa kostnader. Organisationerna ska samarbeta på ett nära sätt, samtidigt som man ska uppfylla branschkrav, lagkrav och god redovisningssed.

En liten fond med en omsättning under 10 MSEK, vilket har indikerats vara aktuellt i Dalarna, kommer att ha både perioder med mycket hög arbetsbelastning och perioder med lägre belastning, men där det hela tiden finns ett behov av 100 procent närvaro, när förfrågningar och möjliga produktioner dyker upp. Syftet med samverkansavtalet är att minska fondens administrativa kostnader och samtidigt skapa 100 procent tillgänglighet. En lösning som kostnadseffektivt möjliggör bemanning är att en tjänsteman i Film i Dalarnas befintliga organisation tar deltidstjänstledigt samt deltidsanställs i bolaget och tillåts att mer flexibelt kunna skifta mellan uppdragen och tjänsterna. Denna lösning måste dock prövas av HR först. Detta skulle även möjliggöra kostnadsbesparande samverkan genom delning av befintliga resurser som kontor, kontorsutrustning, telefoni, vissa resekostnader et cetera mellan fonden och Film i Dalarna.

5.3 Fondens storlek och finansiering

Detta kapitel beskriver hur man bör resonera kring finansieringen av en fond.

5.3.1 Sveriges regionala fonder

I Europa finns över 100 filmfonder. Europas filmfonders samverkansorgan Cine-Regio har 50 medlemsfonder, vilkas årliga budgetar varierar från 400 000 till 17 000 000 euro.

I Sverige finns de regionala filmfonderna **Film i Väst AB** i Västra Götaland, **Film i Skåne AB**, **Filmpool Nord AB** i Norrbotten, **Film Stockholm AB** samt **Gotlands Filmfond AB**. Gotland har historiskt sett varit en del av Stockholms organisation. I och med Stockholms omorganisation januari 2021 pågår just nu nya samtal om en möjlig samverkan mellan de två fonderna. Flera av fonderna startade sin verksamhet i mitten av 90-talet och har sedan dess växt. Sverige har också kommunala filmfonder i Norrköping, Malmö och Ystad. De två sistnämnda samarbetar med Film i Skåne. Den kommunala fonden i Norrköping har efter sin treåriga testperiod beslutat att fortsätta sin verksamhet.

Just nu pågår diskussioner i Västernorrland, Sydsverige och Östra Götaland om möjliga regionala filmsatsningar med fondverksamhet, med syftet att attrahera stora film- och teveproduktioner. Den projekterade regionala fonden i Västernorrland har en planerad investeringsbudget på 5,8 MSEK och en ny heltidstjänst planeras i det befintliga aktiebolaget. Film Stockholm AB:s investeringsstorlek är inte helt fastställd, men 19 MSEK per år har nämnts, med en totalbudget på 25 MSEK (ej inräknat Gotland).

Tabell med siffror från regionala fonder från 2019 års budget (för Gotland och Stockholm, se text):

	Budget	Investeringar	Invest. kr/inv.	Invånare
Filmpool Nord AB	28 MSEK	18 MSEK	72 kr*	251 000
Film i Skåne AB	34 MSEK	22 MSEK	20 kr*	1 345 000
Film i Väst AB	123 MSEK	96 MSEK	73 kr	1 691 000

**) Beräknat exklusive kostnader för löner och administration, och siffran bör vara cirka 20–30 procent högre.*

Ägande och finansiering

Film i Väst AB ägs av Västra Götalandsregionen. Budget 2019 var totalt 122,5 MSEK. Finansieringen kom från: Västra Götalandsregionens kulturnämnd 61,8 MSEK och regionutvecklingsnämnd 30,7 MSEK, Göteborgs, Trollhättans och Vänersborgs kommun 8,2 MSEK samt samproduktionsintäkter 15 MSEK.

Film Stockholm AB ägs av Region Stockholm med Stockholm stad som finansiär. Bolaget övertar tidigare Filmbasens samt Film Stockholm Capitals verksamheter med start 2021. Bakgrunden är bland annat att man vill skapa en tydligare organisation än den tidigare, samt utöka medlen för produktion i regionen.

Film i Skåne AB är ett regionalt resurs- och produktionscentrum för film, vars uppdrag är att främja filmverksamhet i Skåne samt att öka tillväxten i Skåne genom filmproduktion. Film i Skåne finansieras av Business Region Skåne och Region Skånes kulturnämnd. Business Region Skåne ägs till 85 procent av Region Skåne och 15 procent av Kommunförbundet Skåne.

Filmpool Nord AB är ett aktiebolag där elva av Norrbottens fjorton kommuner samt Region Norrbotten ingår som delägare. Ägandet fördelar sig enligt följande: Region Norrbotten (näringsliv/utveckling) 32,9 procent, Luleå kommun 16,2 procent, Boden, Kiruna och Piteå kommun 9,1 procent vardera, Jokkmokk, Kalix, Pajala, Älvsbyn och Övertorneå kommuner 4,6 procent vardera, Arjeplog och Överkalix 0,5 procent vardera.

Gotlands Filmfond AB (svb) ägs av Gotland kommun. Finansieringen har varierat över tid, men varit kring 3 MSEK per år. Administrativt har fonden historiskt haft ett samarbete med Stockholms organisation.

5.3.2 Fondens storlek avgör avkastningens storlek

De värden som genereras av en fond står i relation till investeringsstorleken. Produktionsmängden, det vill säga den grund som skapar de positiva regionala värdena, är beroende av hur mycket man väljer att investera. Detta är anledningen att Film i Väst gått från en budget på 7 MSEK år 1995 till 123 MSEK för år 2019. Den positiva avkastningen i form av spend, lokala anställningar, kulturella mervärden et cetera ökar ju mer man väljer att investera.

Grunden för spend – den direkta lokala återinvesteringen – är enkel. Fonden slutbetalar sin insats efter redovisade lokala kostnader. En investerad krona ut blir minst en krona och sextio öre till lokala näringar, och ibland, när hela filminspelningen läggs hos en mindre fond, uppåt 1 000 procent uppväxling. Flera undersökningar visar på ett europiskt genomsnitt på kring 300 procent i lokala återinvesteringar.

När fonder når Film i Västs storlek och insatsernas storlek står för en större andel av filmens totala budget, minskar produktionernas förmåga till stor uppväxling i spenden, vilket medför att Film i Väst hade en spendkvot på 194 procent för år 2019. Trots detta blir den totala positiva effekten för regionen större för en stor fond, då till exempel skatteintäkter ökar när dessa stora budgetar omsätts regionalt, både genom löner till filmarbetare som anställs regionalt och genom besöksnäring.

För att driva en mindre fond med omsättning under 10 MSEK krävs resurser huvudsakligen i form av

1. kvalificerad personal, inledningsvis en tjänst (se bilaga Kompetensbeskrivning)
2. medel för investeringar samt övriga normala kostnader som kontor och administration.

Uppskattningsvis går 70–85 procent till investeringar, beroende på total budget och fondens utformning och uppdrag. Den administrativa kostnaden är relativt konstant för en liten fond, oavsett om man investerar 4 MSEK eller 8 MSEK. Ökar man produktionen och investeringarna ytterligare efter det, sker en proportionerlig ökning av administrativa kostnader på grund av ökad arbetsmängd.

För en större fond är det även fördelaktigt med infrastrukturlösningar som till exempel en filmstudio. Filmstudion möjliggör att produktionen kan förlägga större del av inspelningen i regionen och därmed få lättare att öka sin lokala spend. En studio kräver dock en uppväxling på alla nivåer för att

man ska skapa en hållbar ekonomi. Kort förklarat kan man säga att det kräver fler inspelningar för att få beläggning i studion, mer personal kring studion och mer medel för investeringar i fonden, och slutligen, de värden som genereras för regionen blir mycket större.

Insatsen i en långfilm för regionala filmfonder i Sverige varierar, men är vanligtvis kring 2–6 MSEK, oftast kring 10–15 procent av produktions budget. Med en fond med årlig omsättning på 4,5 MSEK går det att gå in i en film med normal insats, alternativt två produktioner med låg insats, vilket dock påverkar fondens konkurrensmöjlighet med övriga regioner. Det finns en viktig poäng att ha tillräckligt kapital för att kunna gå in i produktioner med budgetar över 30 MSEK, sett till vilken spend det genererar och vilka kulturella mervärden och de konkurrensfördelar det ger samt att de flesta mer publika produktioner ligger i det budgetintervallet.

Förstudien rekommenderar på sikt en fond med en årsbudget på 6,5–9 MSEK för Dalarna, vilket räcker till kring två genomsnittliga långfilmsinsatser²⁵ per år. Exempelvis var medelinsatsen hos Filmpool Nord (2019) 3,7 MSEK per långfilm²⁶. Minsta meningsfulla är årsbudget för en regional fond i Dalarna bör utgå med minst **3 MSEK. Denna miniminivå förutsätter också att den föreslagna samverkan med Film i Dalarna godkänns, vilket medför minskade administrativa kostnader för fonden. Om årsfinansiering skulle understiga denna nivå rekommenderar förstudien att man avstår från att skapa en regional filmfond i Dalarna.**

För en årsbudget på över 10 MSEK bör man på sikt överväga ytterligare infrastrukturlösningar, som en filmstudio, för att öka produktionernas möjligheter till längre inspelningsperioder och större spend i regionen, vilket kan vara ett mål på sikt för en fondverksamhet. I samtal med Cine-Regios ordförande Charlotte Appelgren rekommenderar hon en fond med årlig finansiering på minst 10 MSEK som minimum. Det är rimligt att anta att en låg årsbudget innebär att det inte är möjligt att bli accepterade som medlemmar i Cine-Regio. SVT:s krav på "substantiell finansiering" avser investeringar på minst en normal långfilm per år med normal samproduktionsinsats för regional fond, 10 procent av produktionens budget, vilket ger ett minimikrav på årlig investeringskapacitet på 3 MSEK för fonden.

5.4 Netflix och strömningstjänsterna

De senaste årtiondena har finansieringen av svensk långfilm sett ut som exemplet i kapitel 2 Bakgrund, men i och med strömningstjänsternas, och kanske framför allt Netflix, intåg har denna bild förändrats. Strömningstjänsterna kallas även *Video on demand* (VOD). På tevesidan är det vanligare att ett par till exempel nordiska tevekanaler tar huvuddelen av kostnaden för en produktion, men inte inom långfilm. Men i och med att strömningstjänster som Netflix även finansierar svensk långfilm, om än i dag i mycket liten skala, är det rimligt att anta att detta kommer att bli vanligare i framtiden.

Netflix anlitar svenska produktionsbolag för att genomföra skapandet av produkten. En stor skillnad är att det är svårt att få återkastning av investerade medel i en Netflix-produktion, då deras finansiering oftast innehåller hög andel förköp av exklusiva visningsrätter för kanalen, där övriga finansörer inte får ta del av visningsrätterna som intäkter. I och med att deras exklusiva

²⁵ https://www.filminstitutet.se/contentassets/28b36175dddc42c295d73e89f6847b10/filmaret_i_siffror_2019_final2.pdf (21-04-07)

²⁶ https://filmpoolnord.se/wp-content/uploads/2020/04/fpn_vb_2019_web.pdf (21-04-07)

visningsperiod är mycket lång, finns inte stora möjligheter till betydande intäkter senare. Så för en fond måste man då enbart värdera andra faktorer, som till exempel lokal spend eller andra mervärden en sådan produktion kan bära med sig. Netflix är ett amerikanskt bolag som främst ägs av institutionella investerare. Huruvida en svensk skattefinansierad regional fond bör finansiera till exempel Netflix-produktioner eller ej har inget självklart svar. Fonden kan välja att pröva från fall till fall, eller ta ett principbeslut för eller emot. Beslutet bör skrivas in i ägardirektivet och granskas återkommande av styrelsen då medielandskapet förändras.

5.5 Cine-Regio-medlemskap

I Europa finns över 100 filmfonder. Europas regionala filmfonders samverkansorgan Cine-Regio har 50 medlemsfonder i EU, Norge, Storbritannien och Schweiz. Syftet med organisationen är att verka för kunskapsutbyte mellan medlemmarna för att gynna filmproduktionen i Europa. Genom informations- och kunskapsutbyte ska organisationen verka för att stärka europeisk samproduktion av film samt vara en samlande part i utvecklingen av europeisk filmproduktions regelverk.

Förstudien föreslår att en framtida fond i Dalarna, kanske inte inledningsvis men på sikt, ska söka medlemskap i Cine-Regio för att vara en aktiv part i det europeiska samarbetet.

För att bli medlem i Cine-Regio krävs att ansökande är en aktiv fond som arbetar med finansiering av film och teveserier och att fonden har substantiell finansiering, det vill säga tillräckligt med medel för att finansiera internationella samproduktioner samt en rekommendation från övriga svenska fonder.

Enligt Charlotte Appelgren, Secretary-General Cine-Regio, är det viktigt för Cine-Regio att en medlemsfond har tillräckligt med medel för att även finansiera internationella samproduktioner. Hon rekommenderar en finansiering på en miljon euro som ett minimum för en fond i Dalarna.

Members of Cine-Regio

Figur 4. Cine-region-medlemmar. Källa och grafik: https://www.cineregio.org/about_cine-regio/

6 Förstudien föreslår följande

Förstudien föreslår att:

Region Dalarna beslutar att skapa en regional filmfond, under organisationsformen aktiebolag, med verksamhetsstart 2022-01-01.

Genom att:

Steg 1

Region Dalarna genom regionfullmäktige tar beslut 14–15 juni 2021 att godkänna äskade medel om minst 2 MSEK (år 2022), 3 MSEK (år 2023) och 4 MSEK (år 2024). Satsning har inställningen att fortsätta även efter det på befintlig eller utökad nivå. Verksamheten har som mål att vara långsiktig. Förstudien rekommenderar på sikt en fond med en årsbudget på 6,5–9 MSEK för Dalarna.

Verksamheten rekommenderas utgå från förslagen i denna förstudie och dess bilagor, förslagen till ägardirektiv, bolagsordning, regelverk med flera.

Datum för budgetbeslut: **14–15 juni 2021**.

Under förutsättningen att steg 1 genomförs:

Steg 2

1. Dalarnas kommuner erbjuds samverkan eller delägarskap. Dalarnas kommuner erbjuds vid medverkan i fonden bland annat marknadsföring och kartläggning av resurser på fondens webbplats inför kommande inspelningar och kompetensutveckling för kommunens filmarbetare. Målsättning är att kommunerna bidrar med, utöver ovan, ytterligare finansiering på uppskattningsvis 0,5–1,5 MSEK.
2. Kultur och bildning godkänner en årlig utvecklingsfinansiering av bolaget på, utöver ovan, 1 MSEK.
3. Samverkansavtal med Film i Dalarna godkänns.
4. Projektmedel sökes, till exempel via ERUF med målsättning att täcka fondens löne- och administrativa kostnader.

Tidsperiod: **juni–okt 2021**

Under förutsättningen att tillräckligt med medel säkrats i steg 2:

Steg 3

- Aktiebolag startas och en styrelse utses enligt förstudiens rekommendationer.
- Bolagets operativt ansvarige anställs och förberedande verksamhet startar.

Tidsperiod: **oktober–november 2021**

Filmfond Dalarnas verksamhet startar januari 2022

Dessa beslut och tidsplanen skulle innebära att fonden kan vara operativ i början av 2022 med målet att få in, beroende på finansieringens storlek, tre till fem produktioner under år 1–3.

7 Bilagor – förslag (bilagor under uppdatering)

~~7.1 Bilaga 1 – förslag till bolagsordning~~

~~7.2 Bilaga 2 – förslag till ägardirektiv~~

~~7.3 Bilaga 3 – förslag till regelverk Filmfond Dalarna~~

~~7.4 Bilaga 4 – förslag till styrelsens sammansättning~~

~~7.5 Bilaga 5 – rekommenderad kompetensprofil~~

8 Bilagor – EU-rätt

8.1 Bilaga 6 – EU-rätt GBER Artikel 54 (651/2014)

Artikel 54 (651/2014)

Stödordningar till förmån för audiovisuella verk

1. Stödordningar till förmån för manusskrivning, utveckling, produktion, distribution och marknadsföring av audiovisuella verk ska anses vara förenliga med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107.3 i fördraget och ska undantas från anmälningsskyldigheten i artikel 108.3 i fördraget, om villkoren i denna artikel och kapitel 1 är uppfyllda.

2. Stödet ska stödja en kulturprodukt. För att undvika uppenbara misstag vid klassificeringen av en produkt som kulturprodukt ska varje medlemsstat införa effektiva förfaranden, till exempel så att förslag väljs ut av en eller flera personer som anförtrots att göra urvalet eller kontrollen mot en på förhand fastställd förteckning över kulturella kriterier.

3. Stödet får utformas som

- a) stöd till produktion av audiovisuella verk
- b) stöd till förproduktion
- c) distributionsstöd.

4. Om en medlemsstat förenar stödet med krav på territoriella utgiftsåtaganden, kan stödordningar för produktion av audiovisuella verk antingen

- a) kräva att upp till 160 procent av det stöd som ges för produktion av ett visst audiovisuellt verk används i den medlemsstat som beviljar stödet, eller
- b) beräkna det stöd som ges för produktion av ett visst audiovisuellt verk som en procentandel av utgifterna för produktionsverksamhet i den beviljande medlemsstaten, vanligtvis när det gäller stödordningar i form av skatteincitament.

I båda fallen får det maximala utgiftsbelopp som omfattas av territoriella utgiftsåtaganden under inga omständigheter överstiga 80 procent av den totala produktionsbudgeten. En medlemsstat får också kräva en lägsta produktionsnivå inom det berörda territoriet för att projekt ska kunna komma i fråga för stöd, men denna nivå får inte överstiga 50 procent av den totala produktionsbudgeten.

5. De stödberättigande kostnaderna ska vara följande:

- a) För produktionsstöd: de totala kostnaderna för produktion av audiovisuella verk, inklusive kostnaderna för att förbättra tillgängligheten för personer med funktionshinder.
- b) För stöd till förproduktion: kostnaderna för manusskrivning och utveckling av audiovisuella verk.
- c) För distributionsstöd: kostnaderna för att distribuera och marknadsföra audiovisuella verk.

6. Stödnivån för produktion av audiovisuella verk får inte överskrida 50 procent av de stödberättigande kostnaderna.

7. Stödnivå får höjas på följande sätt:

- a) Till 60 procent av de stödberättigande kostnaderna för gränsöverskridande produktioner som finansieras av flera medlemsstater och involverar producenter från flera medlemsstater.
- b) Till 100 procent av de stödberättigande kostnaderna för smala audiovisuella verk och samproduktioner med medverkan från länder från OECD:s utvecklingsbiståndskommittés lista (DAC-listan).

8. Stödnivån för förproduktion får inte överskrida 100 procent av de stödberättigande kostnaderna. Om det resulterande manuset eller projektet utmynnar i ett audiovisuellt verk, till exempel en film, ska kostnaderna för förproduktion tas med i den totala budgeten och beaktas vid beräkningen av stödnivån. Stödnivån för distribution ska vara densamma som stödnivån för produktion.

9. Stöd får inte förbehållas specifika produktionsaktiviteter eller individuella delar i produktionsvärdekedjan. Stöd till filmstudioinfrastruktur ska inte vara tillåtet enligt denna artikel.

10. Stöd får inte förbehållas enbart landets egna medborgare, och stödmottagare får inte åläggas en skyldighet att ha status som företag etablerade enligt nationell bolagsrätt.

8.2 Bilaga 7 – redovisning av stöd – GBER

Följande information kommer från **Upphandlingsmyndighetens** webbplats.

Källa: <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/statsstod/> (2021-03-03)

För att lämna stöd måste en kommun eller en region både förstå vilka villkor som gäller för den stödtyp som planeras och hur stödet ska administreras. Enligt den allmänna gruppundantagsförordningen måste regeringen kontakta kommissionen senast 20 dagar efter att stödet har lämnats. En kommun eller en region som själv ska utforma ett stöd måste i god tid ge regeringen den information som ska vidarebefordras till kommissionen i god tid. Den ansvariga enheten på Näringsdepartementet måste därför kontaktas i god tid innan kommunen eller regionen fattar något beslut om stöd.

Av 12 § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler framgår att den som avser att vidta eller ändra stödåtgärder som kommissionen ska underrättas om ska lämna upplysningar om åtgärderna till regeringen, se artikel 108.3 i EUF-fördraget. Det gäller alla som avser att vidta sådana stödåtgärder, till exempel statliga myndigheter, kommuner och regioner samt statliga och kommunala bolag. Vanligen är det stödgivaren, således den enskilda myndigheten, kommunen eller regionen, eller deras bolag, som ansvarar för att ta fram underlag.

När kommissionen har fått en anmälan om stöd skickas en bekräftelse på att anmälan har kommit in. Om kommissionen anser att mer information krävs, ska den begära ytterligare upplysningar inom två månader. Normalt ska svar från regeringen till kommissionen lämnas inom 20 arbetsdagar. När svaret på frågorna skickats bekräftar kommissionen att den mottagit svaret i ett brev. I brevet anges det formella startdatumet för en ny tvåmånadersfrist för behandlingen av ärendet. Även när en ansökan kompletteras på svenskt initiativ kan en ny tvåmånadersfrist börja löpa när kompletteringen lämnats in.

1. Förbered en tidsplan i god tid som kommunen eller regionen ska följa när de ska skicka vissa uppgifter till Regeringskansliet innan de beslutar om något stöd.
Formulär för den sammanfattande information som ska lämnas när förordningen tillämpas
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/forms/sv.rtf
 - a. Regeringen informerar därefter kommissionen om åtgärden senast 20 arbetsdagar efter att stödet beviljas eller efter att reglerna för att bevilja stödet har trätt i kraft
2. Följ upp att villkoren i den allmänna gruppundantagsförordningen följs.
 - a. Om budgeten eller giltighetstiden ändras kan Regeringskansliet behöva lämna ny information enligt punkt 1 till kommissionen.
 - b. Dokument som visar att kommunen eller regionen har följt villkoren i gruppundantaget ska sparas i minst tio år.
 - c. Det stöd som betalas ut ett visst år ska rapporteras via en särskild databas. Se vidare om den årliga rapporteringen på Tillväxtanalys webbplats.
Tillväxtanalys uppgifter på statsstödsområdet
<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sv>
3. d. Enskilda stödutbetalningar där beloppet överstiger 500 000 euro ska rapporteras via en annan databas som Tillväxtanalys ger kommunen eller regionen tillgång till. Dessa uppgifter som även innehåller namnet på företaget som fått stödet offentliggörs av kommissionen.

Databasen med uppgifter om större utbetalda stöd

<https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=sv>

Kommissionen granskar om villkoren i gruppundantagsförordningen följs med stickprovskontroller. En kommun eller region får sådana frågor via Regeringskansliet. Kommuner och regioner ska tillämpa villkoren strukturerat enligt vad som anges ovan. Det garanterar att kommuner och regioner har det underlag som behövs för att besvara kommissionens frågor.

Om en kommun eller region tillämpar regler för stödgivning som redan har utformats enligt den allmänna gruppundantagsförordningen (befintligt stöd), till exempel en förordning med koppling till regionalt utvecklingsansvar, har statsstödsreglerna redan beaktats. I ett sådant fall krävs det dock ändå att villkoren följs och att rapporteras enligt steg två och tre i checklistan.

Villkor i den allmänna gruppundantagsförordningen

Villkoren i den allmänna gruppundantagsförordningen avser till vilken åtgärd stöd får ges, hur mycket stöd som får ges och vad den stödgivande myndigheten och medlemsstaten ska göra.

Den allmänna gruppundantagsförordningen innehåller ett stort antal bestämmelser. Vissa bestämmelser innehåller villkor som gäller alla typer av stöd medan andra bestämmelser innehåller villkor som endast gäller en viss stödkategori (särskilda villkor). Gemensamt för villkoren i den allmänna gruppundantagsförordningen är att de sätter gränserna för ett undantag från förbudet mot statligt stöd och att de därför ska tolkas med försiktighet (restriktivt).

Stödgivaren (till exempel en kommun eller en region) ska enligt den allmänna gruppundantagsförordningen lämna vissa uppgifter varje år (bilaga III A och B i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004). Den årliga rapporteringen görs i ett webbformulär som Tillväxtanalys ger stödgivaren tillgång till.

Stödgivaren ska också lämna särskild information om enskilda stödbeslut när dessa stöd är större än 500 000 euro. Informationen ska lämnas i en särskild databas som kommissionen administrerar och som stödgivaren får tillgång till via Tillväxtanalys. Databasen kallas Transparency Award Module och förkortas TAM. Tillväxtanalys måste ge ett användarkonto till en kontaktperson hos stödgivaren. Kontaktpersonen får därefter tilldela behörigheter inom sin organisation. Den första informationen i databasen ska läggas in senast sex månader efter beslutet om att lämna ett sådant större stöd.

Enligt artikel 12 ska stödgivaren föra in information och handlingar som visar att stödgivaren har följt villkoren i förordningen. Informationen ska sparas i tio år från den dag då stödet beviljades, eller om det är fråga om ett regelverk för att bevilja stöd (en stödordning): i tio år från att det sista stödet beviljades enligt regelverket. Om kommissionen begär information ska den överlämnas inom 20 arbetsdagar från det att begäran inkommit till regeringen. En kommun eller en region kan alltså med kort varsel behöva ge Regeringskansliet de uppgifter som kommissionen efterfrågar.

Vad ska offentliggöras vid stödgivning?

För att säkerställa transparens och kontroll av stöd som lämnas enligt den allmänna gruppundantagsförordningen ska viss information om stöden offentliggöras. I artikel 9 anges vilken information om stöden som ska vara offentligt tillgänglig på en nationell webbplats. Tillväxtanalys ansvarar för den nationella webbplatsen som i praktiken består av en länk till kommissionens webbplats. Där finns information för både stödgivare, stödmottagare, stödmottagarnas konkurrenter

och allmänheten. På grund av detta bör stödbeslutet, till exempel det kommunala beslutet, innehålla både information och villkor för ett offentliggörande.

Kontakterna med EU-kommissionen och Näringsdepartementet

Alla myndigheter och beslutande församlingar är skyldiga att följa EU:s statsstödsregler men det är bara regeringen som via Näringsdepartementets enhet för marknad och konkurrens (N MK) kan anmäla stöd till kommissionen för godkännande eller meddela att man tillämpar ett gruppundantag. Det gäller också för kommunala stöd. Alla kontakter i övrigt med EU-kommissionen i enskilda statsstödsärenden sker också genom Näringsdepartementets enhet för marknad och konkurrens (N MK).

8.3 Bilaga 8 – EU-rätt, bedömning av stödets förenlighet (2013/C332)

Meddelande från kommissionen om statligt stöd till filmer och andra audiovisuella verk (2013/C 332/01)

Kapitel 5 – BEDÖMNING AV STÖDETS FÖRENLIGHET

47. Vid bedömningen av stöd till filmer och andra audiovisuella verk kontrollerar kommissionen på grundval av ovanstående överväganden följande:

- För det första, att stödordningen iakttar principen om ”allmän lagenlighet”, det vill säga att ordningen inte innehåller bestämmelser som strider mot reglerna i EUF-fördraget på andra områden än området för statligt stöd.
- För det andra, att ordningen motsvarar de särskilda kriterier för stödets förenlighet som beskrivs nedan.

5.1 Allmän lagenlighet

48. Kommissionen måste först kontrollera att stödet iakttar principen om ”allmän lagenlighet” och att villkoren för stödberättigande och tilldelningskriterierna inte innehåller bestämmelser som strider mot EUF-fördraget på andra områden än området för statligt stöd. Detta innebär att stödordningen iakttar principerna i EUF-fördraget om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet, fri rörlighet för varor och arbetstagare, etableringsfrihet, frihet att tillhandahålla tjänster och fri rörlighet för kapital (artiklarna 18, 34, 36, 45, 49, 54, 56 och 63 i EUF-fördraget). Kommissionens kontroll av att dessa principer efterlevs sker i samverkan med tillämpningen av konkurrensreglerna när de bestämmelser som bryter mot dessa principer inte kan särskiljas från tillämpningen av stödordningen.

49. Enligt ovannämnda principer får stödordningen exempelvis inte reservera stödet för enbart landets medborgare, kräva att stödmottagare har status som nationella företag som är etablerade enligt nationell bolagsrätt (företag som är etablerade i en medlemsstat och bedriver verksamhet i en annan medlemsstat via en stadigvarande filial eller agentur måste vara stödberättigade, och vidare bör agenturkravet enbart kontrolleras vid utbetalningen av stödet) eller kräva att utländska företag som tillhandahåller filmproduktionstjänster kringgår villkoren i direktiv 96/71/EG när det gäller deras utstationerade arbetstagare²⁷.

50. Med hänsyn till den europeiska filmsektorns särskilda situation får ordningar för stöd till filmproduktion använda ett av följande system:

- Krav på att upp till 160 procent av det stödbelopp som beviljas för produktion av ett visst audiovisuellt verk spenderas i det territorium där stödet beviljas.
- Beräkning av det stödbelopp som beviljas för produktion av ett visst audiovisuellt verk som en procentandel av utgifterna för filmproduktion i den beviljande medlemsstaten, vilket vanligtvis är fallet vid stödordningar i form av skatteincitament.

²⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster (EGT L 18, 21.1.1997, s. 1).

I båda fallen får medlemsstaterna kräva att produktionsverksamheten på deras territorium uppnår en viss lägsta omfattning för att ett projekt ska vara berättigat till stöd. Denna nivå får dock inte överstiga 50 procent av den samlade produktionsbudgeten. Vidare får den territoriella anknytningen under inga omständigheter överskrida 80 procent av den samlade produktionsbudgeten.

5.2 Särskilda bedömningskriterier enligt artikel 107.3 d i EUF-fördraget

51. Målet med att stödja produktion av europeiska audiovisuella verk och säkerställa nödvändig infrastruktur för att producera och visa sådana verk är att forma europeiska kulturella identiteter och främja kulturell mångfald. Ändamålet med stödet är således att främja kultur. Sådant stöd kan vara förenligt med fördraget enligt artikel 107.3 d i EUF-fördraget. Företag som är verksamma inom film- och tv-produktion kan också omfattas av andra stödtyper som beviljas enligt artikel 107.3 a och c i EUF-fördraget (till exempel regionalt stöd och stöd till små och medelstora företag, forskning och utveckling, utbildning eller sysselsättning), inom ramen för de högsta tillåtna stödnivåerna när olika stöd kumuleras.

52. I fråga om ordningar för stöd till manusskrivning och utveckling, produktion, distribution och marknadsföring av audiovisuella verk som omfattas av detta meddelande kommer kommissionen att granska följande kriterier rörande det audiovisuella verk som ska få stöd, för att bedöma om ordningen är förenlig med fördraget enligt artikel 107.3 d i EUF-fördraget:

1. Stödet ska riktas till en kulturprodukt. Varje medlemsstat ska säkerställa att den understödda produktionen har ett kulturellt innehåll enligt landets nationella kriterier, med hjälp av en ändamålsenlig kontrollprocess för att undvika uppenbara fel enligt följande: antingen genom att exempelvis en panel eller en person med detta uppdrag väljer mellan olika filmförslag eller, i avsaknad av en sådan urvalsprocess, genom att landet fastställt en förteckning över kulturella kriterier som ska användas vid bedömningen av varje audiovisuellt verk.

2. Stödnivån får i princip inte överstiga 50 procent av produktionsbudgeten, så att normala kommersiella initiativ stimuleras. Stödnivån för gränsöverskridande produktioner som finansieras av flera medlemsstater och involverar producenter från flera medlemsstater får uppgå till 60 procent av produktionsbudgeten. Småa audiovisuella verk²⁸ och samproduktioner som involverar länder från OECD:s utvecklingsbiståndskommittés lista (DAC-listan)²⁹ undantas från dessa begränsningar. Filmer vars enda originalversion är på ett officiellt språk i en medlemsstat med begränsat territorium eller språkområde eller begränsad befolkning kan i detta sammanhang betraktas som småa audiovisuella verk.

3. I princip finns det ingen gräns för stöd till manusskrivning eller utveckling. Om manuset eller projektet slutligen leder till en film inkluderas dock kostnaderna för manusskrivning och utveckling därefter i produktionsbudgeten och beaktas vid beräkningen av den högsta tillåtna stödnivån för det audiovisuella verket i enlighet med led 2 ovan.

²⁸ T.ex. kortfilmer, filmer som gjorts av förstagångsregissörer eller andragångsregissörer, dokumentärer, lågbudgetverk eller verk som på något annat sätt är svåra i kommersiellt hänseende. Enligt subsidiaritetsprincipen är det upp till varje medlemsstat att fastställa en definition av begreppet svåra filmer i enlighet med inhemska förutsättningar.

²⁹ DAC-listan visar alla länder och territorier som är berättigade att motta offentligt utvecklingsbistånd. Dessa länder utgörs av samtliga låginkomst- och medelinkomstländer baserat på bruttonationalinkomst (BNI) per capita enligt av Världsbanken offentliggjorda uppgifter, med undantag av G8-länder, EU-medlemsstater och länder med ett bestämt datum för medlemskap i EU. DAC-listan inkluderar också samtliga minst utvecklade länder enligt FN:s definition. Se

http://www.oecd.org/document/45/0,3746,en_2649_34447_2093101_1_1_1_1,00.html

4. Kostnaderna för att distribuera och marknadsföra audiovisuella verk som är berättigade till produktionsstöd får stödjas med samma stödnivå som användes eller kunde ha använts för produktionen.

5. Utöver manusskrivning, utveckling, distribution eller marknadsföring tillåts inte stöd till specifika produktionsaktiviteter. Stödet får således inte reserveras för individuella delar i produktionsvärdekedjan. Allt stöd som beviljas för produktion av ett specifikt audiovisuellt verk bör bidra till dess samlade budget. Producenten bör också fritt kunna välja vilka delar av budgeten som ska spenderas i andra medlemsstater. Detta syftar till att säkerställa att stödet har neutrala incitamentseffekter. En öronmärkning av stödet till specifika enskilda delar av en filmbudget skulle kunna medföra att stödet ger nationellt företräde åt de sektorer som tillhandahåller de specifika understödda delarna, vilket skulle vara oförenligt med fördraget.

6. Medlemsstaterna bör följaktligen uppmuntra och stödja producenter att deponera en kopia av understödda filmer hos den filmarvsinstitution som utsetts av det stödgivande organet. Detta bör ske för bevarandeändamål samt för angiven icke-kommersiell användning som överenskommits med rättsinnehavarna enligt regelverket för immateriella rättigheter efter en överenskommen tidsperiod som anges i ett bidragsavtal och utan att det inverkar på kravet på skälig ersättning för rättsinnehavarna eller på den normala användningen av filmen.

7. Stödet ska tilldelas på ett sätt som är öppet för insyn. Medlemsstaten måste offentliggöra åtminstone följande information på en enda webbplats eller på en webbplats som hämtar information från flera webbplatser: den fulla texten till den godkända stödordningen och dess genomförandebestämmelser, stödmottagarens namn, namnet på och arten av den aktivitet eller det projekt som får stöd, stödbeloppet och stödnivån som andel av den totala budgeten för den aktivitet eller det projekt som får stöd. Denna information måste offentliggöras online efter det att tilldelningsbeslutet har antagits, och informationen måste bevaras under minst tio år och vara tillgänglig för allmänheten utan restriktioner³⁰.

53. Modernisering av biografer, inbegripet digitalisering, får stödjas om medlemsstaterna kan visa att stödet är nödvändigt, proportionellt och relevant. På denna grundval kommer kommissionen att bedöma om ordningen är förenlig med artikel 107.3 d i EUF-fördraget.

54. Vid bedömningen av om den högsta tillåtna stödnivån iakttas ska hänsyn tas till det totala beloppet av offentliga stödåtgärder från berörda medlemsstater till den aktivitet eller det projekt som får stöd, oavsett om stödet finansieras genom lokala, regionala eller nationella källor eller genom unionskällor. Belopp som tilldelas direkt genom EU-program, till exempel Mediaprogrammet, utan att medlemsstaterna involveras i tilldelningsbeslutet ska emellertid inte anses komma från statliga källor. Sådana belopp ska således inte beaktas vid bedömningen av om de högsta tillåtna stödnivåerna iakttas.

6. LÄMPLIGA ÅTGÄRDER

55. Som lämpliga åtgärder enligt artikel 108.1 i EUF-fördraget föreslår kommissionen att medlemsstaterna bringar sina befintliga ordningar för filmstöd i överensstämmelse med detta meddelande inom två år efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Medlemsstaterna bör inom en månad efter offentliggörandet av detta meddelande i Europeiska unionens officiella tidning bekräfta för kommissionen att de godkänner de föreslagna lämpliga

³⁰ Denna information bör uppdateras regelbundet (t.ex. var sjätte månad) och finnas tillgänglig i ett generiskt format.

åtgärderna. Om ett svar inte inkommer utgår kommissionen från att den berörda medlemsstaten inte samtycker.

7. TILLÄMPNING

56. Detta meddelande kommer att tillämpas från och med dagen efter det att det har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning.

57. Kommissionen kommer att tillämpa detta meddelande på samtliga anmälda stödåtgärder för vilka den har att fatta ett beslut efter offentliggörandet av meddelandet i Europeiska unionens officiella tidning, även om stödåtgärden anmälts före den dagen.

58. I fråga om oanmält stöd kommer kommissionen i enlighet med sitt tillkännagivande om vilka regler som är tillämpliga för att avgöra om ett statligt stöd är olagligt att tillämpa

a) detta meddelande, om stödet beviljas efter det att meddelandet har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning,

b) 2001 års filmmeddelande i övriga fall. SV 15.11.2013 Europeiska unionens officiella tidning C 332/11